

Jenny Still

Nuorten äitien ja nuorten yksinhuoltajaäitien vanhemmuuteen kasvu äitien näkökulmasta

Kirjallisuuskatsaus

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Terveystyöntekijä AMK

Hoitotyön koulutusohjelma

Opinnäytetyö

Marita Räsänen

9.5.2017

Tekijä Otsikko	Jenny Still Nuorten äitien ja nuorten yksinhuoltajaäitien vanhemmuuteen kasvu äitien näkökulmasta – Kirjallisuuskatsaus
Sivumäärä Aika	30 sivua + 4 liitettä 9.5.2017
Tutkinto	Terveydenhoitaja AMK
Koulutusohjelma	Hoitotyön koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	Terveydenhoitaja AMK
Ohjaaja(t)	Marita Räsänen
Opinnäytetyön tarkoituksena oli saada tietoa nuorten äitien ja nuorten yksinhuoltajaäitien kokemuksista vanhemmuuteen kasvussa. Tutkin kirjallisuuden ja tutkimusartikkelien pohjalta millaiset tekijät tukevat nuoria äitejä ja nuoria yksinhuoltajaäitejä vanhemmuuteen kasvussa. Tavoitteena oli tuottaa tietoa terveydenhuollon ammattilaisten käyttöön, esimerkiksi neuvoloihin ja järjestöihin nuorten äitien kanssa työskentelyn tueksi. Opinnäytetyö on toteutettu käyttäen integroivaa kirjallisuuskatsausta. Tässä opinnäytetyössä nuorilla äideillä ja nuorilla yksinhuoltajaäideillä tarkoitetaan alle 25-vuotiaita ensimmäisen lapsen saaneita äitejä. Aineisto on hankittu käyttäen muun muassa Cinahl- ja NCBI- tietokantoja. Aineistoksi valikoitui viisi tutkimusartikkelia sekä yksi pro gradu- tutkielma. Kaikki tutkimusaineistot ovat yleistettävissä länsimaalaiseen yhteiskuntaan. Aineisto on analysoitu induktiivisella sisällönanalyysillä. Nuoret äidit kokivat merkittävimiksi tuen lähteiksi perheen, oman äitinsä, vertaistuen sekä terveysalan ammattilaiset. Keskeistä nuoren onnistuneelle vanhemmuuteen kasvulle oli hänen positiivinen asenne vanhemmuuteen ja konkreettisten tulevaisuuden suunnitelmien luominen. Nuoret kokivat yhteiskunnan ja yhteisön toimesta paljon negatiivista suhtautumista liittyen heidän nuoreen ikäänsä. Nuoren oman perheen ja etenkin oman äidin tarjoama tuki ja apu olivat tärkeitä heidän oman kehityksen tukemisessa sekä äitiyden rooliin kasvussa. Omalta äidiltään he kokivat saavansa merkittävää apua ja tietoa vauvan hoidossa. Nuoret toivoivat saavansa emotionaalista tukea ja luotettavaa tietoa alan ammattilaiselta. Vertaistuki oli tärkeänä osana nuoren äitiydessä ja edisti heidän pärjäämistään uudessa tilanteessa. Nuorten yksinhuoltajaäitien erityispiirteet korostuivat suurentuneena tarpeena edellä mainituille asioille, sillä nuori kohtaa nämä haasteet yksin. Lapsen isä oli harvemmin tarjoamassa merkittävää tukea vanhemmuudessa, joten oli tärkeää, että nuorella äidillä oli hyvä tukiverkosto saatavilla. Laajempi tutkimus yksinhuoltajaäitien vanhemmuudesta on tarpeellista, sillä aihetta on tutkittu melko vähän. Nuorten yksinhuoltajaäitien vanhemmuuteen liittyy paljon erityispiirteitä, jotka ovat tärkeitä huomioida esimerkiksi hoitotyössä ja nuorten äitien kanssa toimimisessa.	
Avainsanat	nuori äiti, yksinhuoltajaäiti, vanhemmuus, terveyden edistäminen, kirjallisuuskatsaus

Author Title Number of Pages Date	Jenny Still Young Mothers' and Young Single Mothers' Growth to Parenthood: Mothers' Point of View 30 pages + 4 appendices 9 May 2017
Degree	Bachelor of Health Care
Degree Programme	Nursing and Health Care
Specialisation option	Public Health Nursing
Instructor(s)	Marita Räsänen
The aim of this thesis was to get new information about young mothers and young single mothers' experience growing into parenthood. The goal was to find out which factors provide support for young women in new situation as a mother. The results of this thesis could be used to provide additional information for health care providers such as maternity and child welfare clinics. This thesis was conducted by utilizing an integrated review of literature. The demographic of the study for adolescent first-time mothers was defined to be under 25 years of age. I collected the data for this thesis by using nursing studies' publication databanks such as CINAHL and NCBI. I selected five representative research articles and one master's thesis for in-depth analysis from the references and source materials used in this study. All of the references can generalize to the western societies. The data was analyzed using inductive content analysis. The results showed that young mothers identified their family, own mother, peer support and health care professionals as a primal source of support. Young mothers' own attitudes towards parenthood and clear future goals were essential in order to cope with young motherhood. Young mothers faced huge amount of negative attitudes towards their young age by society and communities. Young mothers' families and their own mothers' help and support were much needed to support young person's own growth to adulthood. Adolescent mothers felt that they got significant help and knowledge from their own mother. They wished to get emotional support and reliable information from health care professionals. Peer support was crucial part of young individuals motherhood and helped them to cope with new situation. These factors emphasize, as a young single mother, since they have to cope with challenges of motherhood alone. Father of the child was rarely taking responsibility of parenthood, so it was crucial that the young mother had strong support network. The results lead to the conclusion that a wider study is needed in order to get more profound picture of these themes. There are many characteristics in parenthood of young single mothers that are necessary to be aware of when working at child and maternity healthcare sectors.	
Keywords	young mother, adolescent mother, young single mother, parenthood, health promotion, literature review

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Opinnäytetyön tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymys	2
3	Nuori nainen, yksinhuoltajuus ja vanhemmuuteen kasvu	3
3.1	Nuoren naisen kehitys	3
3.2	Äitiys ja vanhemmuus	6
3.2.2	Nuori äitiys	7
3.3	Yksinhuoltajuus	8
4	Opinnäytetyön aineiston kerääminen ja analysointi	9
4.1	Kirjallisuuskatsaus menetelmänä	9
4.2	Aineiston keruu	10
4.3	Kirjallisuuskatsaukseen valitut tutkimukset	11
4.4	Aineistoanalyysi	13
5	Tulokset	14
5.1	Nuorten äitien vanhemmuuteen kasvu	14
5.1.1	Nuoren äidin suhtautuminen äitiyteen ja tulevaisuuteen	14
5.1.2	Lapsen isän läsnäolo vanhemmuudessa	16
5.1.3	Perheen apu ja tuki nuoren äidin elämässä	17
5.1.4	Terveystieteiden ammattilaisten antama ohjaus ja tieto	18
5.1.5	Vertaistuki ja ystävyyssuhteet nuoren elämässä	18
5.1.6	Yhteiskunnan, yhteisöjen ja perheen suhtautuminen teiniäitiyteen	19
5.2	Nuorten yksinhuoltajaäitien vanhemmuuteen kasvun erityispiirteet	20
6	Pohdinta	21
6.1	Tulosten tarkastelu, hyödyntäminen ja jatkotutkimusehdotukset	21
6.2	Opinnäytetyön luotettavuus ja eettisyys	25
	Lähteet	26
	Liitteet	
	Liite 1. Tiedonhakupöytäkirja	
	Liite 2. Aineiston analyysikehys	
	Liite 3. Pelkistys	
	Liite 4. Aineiston analyysi	

1 Johdanto

Joka vuosi pieni osa Suomen väestöstä saa lapsen nuorena. Nuoren ollessa vielä itse matkalla aikuisuuteen, vaativat hänen fyysinen ja psyykinen kehityksensä jo pelkästään paljon tukea ja ohjausta. Vanhemmuuteen kasvamisessa tarvitsee tehdä paljon psyykkistä työtä muodostaessaan kuvaa uudesta identiteetistään äitinä ja vanhempana (Juutilainen – Sarkkilainen 2015a). Äidiksi tullessa sosiaaliset verkostot sekä taloudellinen tilanne muuttuvat uuden elämäntilanteen myötä. Nuorta äitiyttä ei ole virallisesti määritelty mihinkään ikään, mutta esimerkiksi Suomessa ensisynnyttäjien keski-ikä on pitkään ollut yli 28 vuotta, ja keski-ikä näyttäisi olevan edelleen nousussa. (Gissler – Vuori 2015).

Suomessa syntyi vuonna 2015 yhteensä 55 759 lasta, ja kaikista synnyttäjistä 41 prosenttia oli ensisynnyttäjiä. Vuonna 2015 kaikista Suomessa syntyneistä lapsista reilu 900 eli 1,7 % syntyi alle 20-vuotiaille naisille. Tämä tarkoittaa sitä, että nuorista 6,3 naista tuhatta vastaavan ikäistä kohden synnytti lapsen ollessaan alle 20-vuotias. (Gissler – Vuori 2015.) Nyky-yhteiskunnan työmarkkinoiden muutos on vaikuttanut ihmisten perhelämäään ja muovannut ihmissuhteista lyhytaikaisempia ja herkempiä muutokselle. Suomessa yksinhuoltajaäideistä alle 20-vuotiaita yhden vanhemman perheitä oli 0,6 % vuonna 2014, mikä tarkoittaa määrältään 643 äitiä. (Yhden vanhemman perheet tilastoina 2015.) Yksinhuoltajalla tarkoitetaan yleensä yhden aikuisen ja lapsen tai lapsien taloutta, jossa lapsen huoltaja vastaa lapsen kasvusta ja kehityksestä, arjen sujuvuudesta ja taloudesta (Yhden vanhemman perheet tilastoina 2015).

Opinnäytetyöni tarkoituksena on selvittää nuorten äitien ja nuorten yksinhuoltajaäitien kokemuksia saamastaan tuesta vanhemmuuteen kasvussa. Tutkimuskysymyksinäni on mitkä tekijät tukevat nuoria äitejä ja nuoria yksinhuoltajaäitejä vanhemmuuteen kasvussa. Tavoitteena on koota tietoa neuvolatyöntekijöiden ja järjestöjen käyttöön nuorten äitien identiteetin ja vanhemmuuden vahvistumisen kokemuksista. Opinnäytetyöni avulla pystytään vielä paremmin kiinnittämään huomiota nuorten naisten tuen tarpeisiin vanhemmuudessa.

2 Opinnäytetyön tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymys

Opinnäytetyön tarkoituksena on kirjallisuuteen pohjautuen selvittää nuorten äitien ja nuorten yksinhuoltajaäitien kokemuksia äitiyteen kasvussa. Tutkin tieteellisen kirjallisuuden ja artikkeleiden pohjalta, millä keinoin nuoren äitiyteen kasvua voidaan tukea. Koska nuorta äitiyttä ei virallisten tahojen mukaan ole määritelty mihinkään ikään, rajasin opinnäytetyössäni nuori äiti käsitteeksi alle 25-vuotiaat ensimmäisen lapsen saaneet naiset. Tähän ikään rajaaminen osoittautui tiedonhaun ja aineiston valitsemisen kannalta hyväksi, sillä Suomessa esimerkiksi vuonna 2015 synnyttäneiden keski-ikä on ollut 28,8 vuotta (Gissler - Vuori 2015). Nuorten yksinhuoltajaäitien kokemuksia vanhemmuudesta on tutkittu melko vähän, joten laajensin opinnäytetyöni käsittelemään myös yleisesti nuoria äitejä.

Nuorten äitien omien kokemusten kautta saadaan uutta tietoa lapsen tuoman vanhemmuuden-identiteetin muodostumisen ja tukemisen välineeksi. Opinnäytetyötä voidaan hyödyntää perheiden hoitotyössä, kuten neuvolatyössä sekä esimerkiksi järjestötoiminnassa.

Tutkimuskysymykseni ovat:

1. Mitkä tekijät tukevat nuoria äitejä vanhemmuuteen kasvussa?
2. Mitkä tekijät tukevat nuoria yksinhuoltajaäitejä vanhemmuuteen kasvussa?

3 Nuori nainen, yksinhuoltajuus ja vanhemmuuteen kasvu

Opinnäytetyössäni keskeisiä käsitteitä ovat nuori äitiys, yksinhuoltajuus ja vanhemmuuteen kasvu. Näiden keskeisten käsitteiden pohjalta olen tehnyt tiedonhakuja.

3.1 Nuoren naisen kehitys

Nuoruus on aikaa, jolloin ihmisen suhde ympäröivään yhteiskuntaan kehittyy voimakkaasti: hän etsii omaa paikkaansa yhteiskunnan toimintajärjestelmissä, opettelee itsenäistä toimintaa yhteiskunnan jäsenenä sekä muodostaa suhdettaan niihin vaatimuksiin, joita yhteiskunta kansalaisiinsa kohdistaa (Rahikka 2012: 21).

Lastensuojelulaissa (2007/417) nuori määritellään 18–20-vuotiaaksi ja lapsi alle 18-vuotiaaksi. Kuitenkin yleisimmin nuoruuden katsotaan olevan psyykkinen kehitysvaihe, joka on lapsuuden ja aikuisuuden välimaastossa. Tämä kehitysvaihe matkalla tytöstä naiseksi on monivaiheinen prosessi, joka tapahtuu vähitellen. Fyysisen- ja psyykkisen kehityksen kulku on hyvin yksilöllistä. Mannerheimin lastensuojeluliiton (MLL) sivuilla (2009 a) murrosikä eli puberteetti määritellään tytön kehityskaudeksi, jossa nuori aloittaa kasvunsa kohti naiseutta yleisimmin 12–14-vuotiaana. Puberteetti kestää kahdesta viiteen vuoteen, jolloin nuoresta kasvaa aikuinen fyysisesti. Tästä seuraava, niin sanottu keskinuoruus, katsotaan sijoittuvan 15–18-ikävuoden välille, jolloin totutellaan ja opetellaan elämään murrosiän vartalossa tuomien muutoksien kanssa. (Aalberg – Siimes 2007: 15; Lastensuojelulaki 2007/417, MLL 2009 b.)

Tytön fyysinen kehitys naiseksi alkaa yleisimmin 8–13-vuotiaana, muutaman vuoden aikaisemmin kuin pojilla. On hyvin yleistä, että tytöille ilmenee murrosiän merkkejä jo melko varhain. Murrosiän alkaminen vaihtelee yksilöllisesti, ja siihen vaikuttavat esimerkiksi ravinto, liikunta ja perintötekijät. Myös jotkut sairaudet ja lääkkeet voivat viivästyttää kehitystä. Murrosiässä nuoren vartalo muuttuu ja muokkautuu naisellisemmaksi. Tämä nuoren kehitysvaihe alkaa ensin rintarauhasen kehittymisellä viimeistään 13-ikävuoteen mennessä. Rintarauhasen kehittyminen voi kestää nuoresta riippuen jopa viisi vuotta, ja rintojen muoto muokkautuu useimmiten läpi elämän. Rintarauhasen kasvua seuraavat yleensä pituuden kasvupyrähdykset ja häpykarvoituksen ilmaantuminen. (Jalanko 2014; Aalberg - Siimes 2007; 51–53.)

Tytön kehityksen jatkuessa lantionkaari muovautuu lisääntymistä varten. Erilaisten elimistön osien muovautuminen, kuten kohdun, munasarjojen, emättimen ja ulkosynnyttimien kasvu johtuu estrogeenisistä aineista. Tällöin myös klitoris kasvaa ja emättimen limakalvo sarveistuu ja paksunee. Terveillä tytöillä ovaria eli munasarjat ja niiden kasvu, kestää yli kymmenen vuoden ajan. Keho kertoo lisääntymiskyvystä kuukautisten alkamisella, jotka useimmiten alkavatkin 10–16 ikävuoden välillä. Menarke eli kuukautisten alku suomalaisilla tytöillä tapahtuu keskimäärin 13–13,3-vuotiaana. Kuitenkin naiseksi kehittyminen etenee hyvin yksilöllisesti ja osalla naisista kuukautiset saattavat alkaa vasta 16–17-vuotiaana. Kuukautisten alkua ennakoi valkovouto, joka puhdistaa emätintä ja pitää sen kosteana. Kuukautisten aikana kohtu valmistautuu tulevaan raskauteen joka kuukausi kehittämällä limakalvon. Limakalvo poistuu, mikäli raskaus ei ole alkanut kuukautisverenä emättimestä. (Väestöliitto 2016; Tytön keho. 2016; Kuukautiset. 2017.)

Kuukautisista ja murrosiästä keskustelu äidin ja tytön välillä on tärkeää nuoren kehittyessä naiseksi. Äidin suhtautuminen kuukautisiin positiivisesti edesauttaa hänen lapsensa suhtautumista naiseuteen arvokkaana ja myönteisenä. Joskus isälle kuukautisista puhuminen saattaa tuntua nuoresta ahdistavalta tai hankalalta, riippuen suhteesta isäänsä. On siis tärkeää, että nuorella on joku luottohenkilö, kenelle hän voi tärkeistä asioista keskustella. Viimeisten 100 vuoden aikana on eurooppalaisissa tutkimuksissa havaittu, että murrosiän kehityksen alkaminen on varhaistunut tytöillä, ja suunta on edelleen yhä varhaisemmassa kehityksessä. (Aalberg – Siimes 2007: 54, 57–59.)

Ihmisten persoonallisuuden rakenteet kehittyvät ja vakiintuvat 12–22 ikävuosien aikana. Kehossa tapahtuvat muutokset vaikuttavat nuoren minäkuvan kehitykseen sekä käsitykseen itsestään. Nuoren psyykkisessä kehityksessä hän muodostaa aikuisidentiteettiään ja hylkää vähitellen lapsenidentiteettinsä. Päämääränä kehitykselle on saavuttaa nuoren hankkima autonomia eli itsenäisyys. Jotta nuori voisi saavuttaa tämän autonomian, tulee hänen irrottautua lapsuuden vanhemmistaan, jäsentää uudelleen puberteetin muuttama ruumiinkuva ja seksuaalinen identiteetti sekä oppia turvautumaan vanhempiensa sijaan esimerkiksi ikätovereihinsa. (Hyödynmaa – Laukkarinen 2010: 12–13; Hirvonen 2000: 25; Aalberg – Siimes 2007: 67–69.)

Varhaisnuoruudessa tapahtuvassa murrosiässä muuttuva keho aiheuttaa nuoressa kiihtymystä ja levottomuutta. Ristiriitoja nuoruuden ja aikuistumisen välillä ilmentyy muun muassa suhteessa vanhempiin. Nuoren halu itsenäistyä ja irrottautua vanhemmistaan

kamppailee heistä riippuvuuden tunteen kanssa. Nuori saattaa provosoida ja kyseenalaistaa vanhempiaan ja sääntöjä sekä hakea kaveripiiriä perheen ulkopuolelta. Hän saattaa kokea vanhempansa itsekkäinä ja oman kasvunsa esteenä. (Aalberg – Siimes 2007: 68–69.)

Varhaisnuoruutta seuraa keskinuoruus, jossa nuori on saanut jo jollain tavalla varhaisnuoruuden kuohunutta hallintaan. Seksuaalisuuden kehitys korostuu keskinuoruudessa. Nuori käsittelee lapsuuden seksuaalisia käsityksiä matkalla naiseuteen. Nämä nuoret naisenalut pohtivat omaa naiseuttaan, ja muun muassa itsetyydytys kokeilut kasvavat heidän tutustuessa uuteen aikuiseen kehoonsa. Samalla he ovat hyvin epävarmoja naisellisuudestaan, mutta kuitenkin hyvin kiinnostuneita ja uteliaita omista seksuaalisista kyvyistään ja taidoistaan. Kiinnostus vastakkaista sekä samaa sukupuolta kohtaan kasvaa keskinuoruudessa nuoren tutustuessa itseensä ja muutoksiin kehossaan. Nuorille saattaa olla hyvinkin yleistä homoseksuaaliset kokeilut heidän etsiessään omaa seksuaalisuuttaan. He alkavat harjoitella seurustelutaitoja, mutta usein seurustelusuhteet ovat vielä tässä vaiheessa lyhytaikaisempia. Ihastuksen tunteet ovat tärkeitä kehitykselle, sillä nuori oppii näin käsittelemään ja tiedostamaan omia tunteitaan. Ihmissuhteiden ylläpitäminen ja seurustelusuhteiden aloittaminen sekä päättäminen oikealla tavalla kehittyvät nuoren kokeillessa ystävyys- ja parisuhteiden sääntöjen rajoja. Nuoret kehittyvät tunne-elämänsä osalta eri aikoihin ja myös seurustelusuhteiden ajankohtaisuus vaihtelee saman ikäisten nuorten keskuudessa paljon. (Ihmissuhteet 2016; MLL 2009b; MLL 2009a; Hyödynmaa – Laukkarinen 2010: 12–13; Hirvonen 2000: 25; Aalberg – Siimes 2007: 69–70.)

Nuoren saavuttaessa 18–22 ikävuosia seuraa jälkinuoruus, jolloin nuori alkaa hahmottaa naisena olemista kokonaisuutena aiempien kokemuksien kautta. Nuoren kyky tehdä kompromisseja, ottaa muita huomioon ja kokea empatiaa lisääntyy. Nuoresta tulee yhteiskunnan jäsen, ja vastuu omista tulevaisuuden suunnitelmistaan korostuu. Nuoret naiset ottavat paljon mallia kehittyessään ympärillä olevista aikuisista, ja näiden perusteella muodostavat omia käsityksiään naiseudesta ja naisena olosta. Nuoresta toivotaan kasvavan vastuullinen, päämäärätietoinen ja järkevä kansalainen, joka valitsee vähitellen nuoruudessaan elämänuraansa sekä alkaa etsiä mahdollisesti tulevaa elämänkumppaniaan. Jotkut nuoret kokevat varhaisemmassa elämänvaiheessa ammatilliset päämääränsä selviksi ja ovat myös jo valmiita perustamaan perhettä. (Aalberg – Siimes 2007: 71; MLL 2009b; MLL 2009a; Hyödynmaa – Laukkarinen 2010: 12–13; Hirvonen 2000: 25.)

3.2 Äitiys ja vanhemmuus

Suomi-sanakirjassa (2015) sana ”äiti” tarkoittaa lapsensa synnyttäneitä naista, biologista äitiä ja/tai lapsen naispuolista kasvattajaa perheessä. Sana ”Äitiys” taas määritellään äitinä olona, äidiksi tulona ja äidin suhteena lapseensa. (Suomisanakirja 2015. s.v. äiti, äitiys.) Useimmissa maissa äitiys määritellään yhteiskunnan asettamien määritelmien sekä henkilön oman kokemuksen perusteella. Oikeusministeriön äitiyslakityöryhmän julkaisussa (2014: 12-13) kirjoitetaan, että äitiydelle ei ole lakiin perustuvia säännöksiä. Vakiintuneesti katsotaan, että lapsen äiti on hänet synnyttänyt nainen. Kuitenkin nykyään äitinä voi olla myös muukin kuin lapsen synnyttänyt naispuolinen henkilö. (Äitiyslakityöryhmä 2014: 12-13; Hiltunen 2014:12-13.)

Äitiys ajatellaan toimintana, mutta myös ominaisuutena, ja se on jokaisen kulttuurin muovaama tuote. Eri kulttuureissa ja maissa ajatellaan äitiyttä erilaisina ilmiöinä. Äitiyteen liittyy vieläkin eräänlaisia uskomuksia siitä millainen hyvän äidin tulisi olla. Esimerkiksi pitkään kotiäitiyttä pidettiin kaikista soveliaimpana tehtävänä synnyttäneille naisille, ja uskottiin äidin olevan paras kasvattaja. Äiti nähtiin kaikkeen pystyvänä, hoivaavana, uhraavana ja kotia hallitsevana. Naista pidettiin läsnäolevana ja samalla lastensa kanssa eri osoitteessa asuvaa äitiä pidettiin huonona. Äitiys nähtiin eräänlaisena elämäntehtävänä naiselle. Nyky-yhteiskunnassa äitien rooli on muovautunut työtä tekeväksi naiseksi, joka kamppailee perinteisen naiskulttuurin kanssa. Äitiys on myös nyky-yhteiskunnassa useimmiten jo naisen oma valinta, eikä kumppanin tai yhteisön mielipiteet vaikuta läheskään niin paljoa kuin ennen. (Varjus 2008:16-20; Hannu 2009: 9.)

Vanhemmuuteen, ja tässä opinnäytetyössä äitiyteen kasvu, nähdään kolmivaiheisena prosessina, johon kuuluu raskaus, synnytys ja äitiys. Raskaudessa kehon muuttuminen, äidin ja kohtuvauvan yhteys ja sikiövauvan elämä kohdussa valmistavat naista äitiyteen. Synnytys ja synnytyksestä palautuminen kuuluvat myös omilta osiltaan identiteetin muodostumiseen ja uuden elämäntilanteen hyväksymiseen. Nämä kokemukset auttavat naista muodostamaan itsestään kuvaa äitinä. Äitiydessä oma identiteetti muovautuu uudelleen, sillä tuleva äitiys muuttaa naisen asemaa ja tilannetta monella tapaa. Uuden identiteetin kehittyminen ”äitinä” sekä ”vanhempana” vaatii psyykkistä työtä, ja sen muokkautumisessa on tärkeää työstää psyykkistä ja emotionaalista tilaansa. Esimerkiksi

aika, energia ja kiinnostuksen kohteet sekä harrastukset tulee uudelleen järjestellä naisen elämässä. (Juutilainen – Sarkkinen 2015a; Juutilainen – Sarkkinen 2015b; Hannu 2009: 9-10.)

Tutkimuksien mukaan äitinä selviytymiseen vaikuttaa äidin kokemus omasta itsestään ja minäkuvastaan. Minäkuvalla tarkoitetaan kokonaisvaltaista kokemusta itsestään, ulkonäöstään, tunteistaan sekä asenteistaan. Äidin minäkuva ja asenteet vaikuttavat varhaislapsuuden äiti–lapsi-suhteen kehitykseen. (Juutilainen –Sarkkinen 2015a; Juutilainen – Sarkkinen 2015b; Hannu 2009: 9-10.) Vanhemman tehtävistä lapsen kasvatuksessa määrätään lastensuojelulaissa. Laissa on säädetty, että vanhemman vastuulla on lapsen kehitys ja hyvinvointi. (Lastensuojelulaki 2007/417 § 2.)

3.2.2 Nuori äitiys

Suomessa nuorisolain määritelmän mukaan nuorella tarkoitetaan alle 29-vuotiasta. Kuitenkin nuoruus on liukuva käsite, joka on hyvinkin yksilöllistä. Nuoruudella tarkoitetaan ajanjaksoa aikuisuuden ja lapsuuden välissä. Suomessa ensisynnyttäjien keski-ikä on pitkään ollut noin 28 vuotta. Alle 20-vuotiaita heistä on ollut 1,9 % vuonna 2014. Tutkimusten perusteella nuori äitiys luokitellaan usein alle 20-vuotiaana tapahtuvaksi, mutta sitä ei kuitenkaan ole virallisesti määritetty. (Allianssi ry 2014: 7-8; Gissler – Vuori 2015: 2–3.)

Koska käsityksemme omasta iästä ja vanhuudesta ovat yleisimmin kulttuurisia, määritellään omaa ikää subjektiivisesti, biologisesti, kronologisesti sekä persoonallisen ja sosiaalisen iän mukaan. Näin ollen kronologisen iän eli ihmisen kalenteri-ikä määrittäminen on myös hyvin yksilöllistä, johon vaikuttavat muun muassa henkilön oma minäkuva sekä yhteisön määrittämät käsitteet jokaiselle ikäryhmälle. (Ikäinstituutti 2007–2011.)

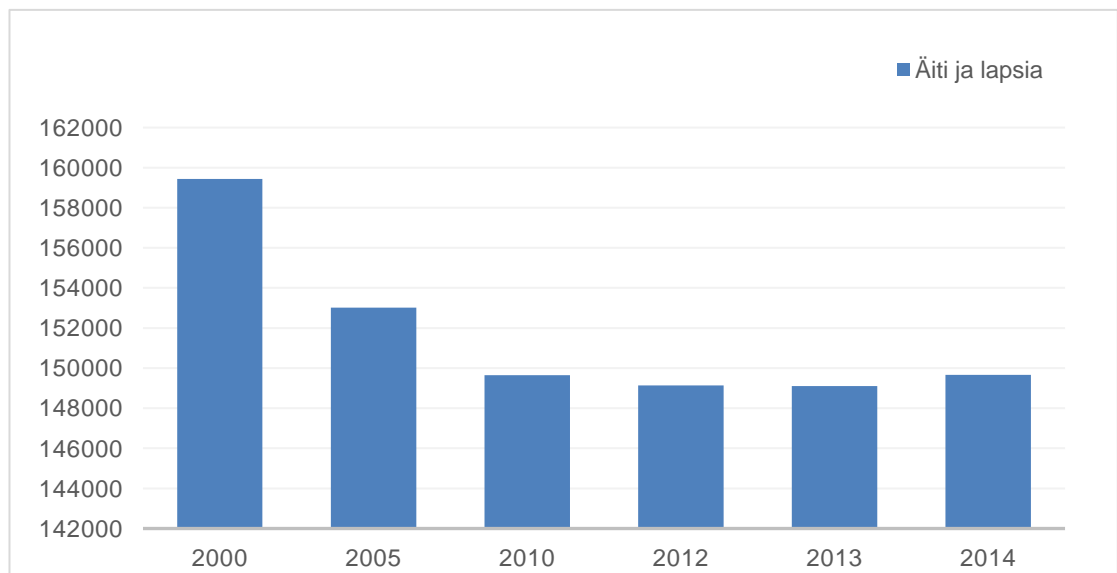
Nuorilla äideillä on suurentunut tuen tarve vanhemmuuden kannustamisessa ja tukemisessa, sillä he ovat vielä itsekkin kehittymässä ja kasvamassa aikuisuuteen. Useimmiten nuorilla omat tiedot ja taidot ovat puutteellisia, ja perheen sekä ystävien tuki voi olla niukkaa. Lisäksi kyky ottaa vastuuta ja tehdä kauempikantoisia suunnitelmia on vielä kehittymässä nuorella. Tutkimukset osoittavat, että nuorilla äideillä sekä heidän lapsillaan on suurempi riski syrjäytymiseen sekä tapaturmiin ja muihin lapseen tai vanhempain kohdistuviin terveydellisesti haitallisiin tapahtumiin. (Apter – Halonen 2010.) Goldscheiderin ja Hofferthin (2010: 415–417) artikkelissa tutkijat olivat sitä mieltä, että varhainen lasten

saanti voi viitata vähemmän haluttuun sosiaaliseen ja ekonomiseen asemaan, mukaan lukien perheen vähäisiin voimavaroihin ja matalaan sosiaaliseen vaikuttavuuteen.

3.3 Yksinhuoltajuus

Lapsen huoltajalla tarkoitetaan lapsen vanhempaa tai henkilöä, jolle lapsen huolto on uskottu. Huoltajuus on 18 ikävuoteen tai lapsen avioliittoon asti ennen hänen täysi-ikäistymistään. Huoltaja on siis alle 18-vuotiaan lapsen kanssa asuva henkilö. Lapsen huoltajalla on oikeus päättää lapsen hoitoon, asuinpaikkaan, kasvatukseen sekä lapsen muihin asioihin liittyvissä tapauksissa. Huoltajaksi määrätään aina lapsen äiti, mikäli lapsen vanhemmat eivät ole avioliitossa lapsen syntyessä. (Laki lapsen hullosta ja tapaamis-oikeudesta 1983/361 § 1–4.)

Yksinhuoltajalla tarkoitetaan kotitaloutta, jossa asuu vähintään yksi aikuinen ja yksi lapsi. Yksinhuoltaja on vastuussa yksin lapsen arjen sujuvuudesta, kotitalouden töistä ja taloudellisista asioista. Yksinhuoltajuus voi olla erossa tullutta tai ihmisen tietoinen valinta. Suomessa vuonna 2015 yhden vanhemman lapsiperheitä oli 119 545. Näistä äiti ja lapsiperheiden osuus oli 86.3 %. Nuoria, alle 20-vuotiaita yksinhuoltajaäitejä tilastojen mukaan oli 643. (Yhden vanhemman perheet tilastoina. 2015; Rosengren 2013.)

Kuvio 1. Taulukko 1. Suomen äiti ja lapsia-perheiden määrät vuosina 2000-2014.

Tilastokeskuksen (2015) mukaan yhden vanhemman lapsiperheitä on 181 726 Suomessa. Se on 12,3 prosenttia kaikista Suomen perheistä. Näistä äiti ja lapsia-perheitä

on lähes 150 000. Mitä vanhemmaksi lapsi kasvaa, sen suurempi todennäköisyys on, että lapsi asuu isän tai äidin kanssa. 17-vuotiaista lapsista äitinsä kanssa asui viidennes vuonna 2014. (Perheet 2014.)

Yhteiskunnan työmarkkinat ja taloudelliset muutokset ovat muovanneet käsityksiä ihmis-suhteista ja perhe-elämästä. Perinteiset parisuhdemallit elinikäisestä parisuhteesta ovat väistymässä lyhempien ja tilapäisten parisuhteiden yleistymisen myötä. Nykyään parisuhteissa otetaan paljon huomioon se, kuinka tyytyväisiä kumppaniin ollaan. ”Huonoksi” koetun kumppanin vaihtaminen on tänä päivänä helpompaa, ja yhteisö on suotuisampi kumppanien vaihtamiselle. Parisuhteen ongelmien ilmetessä yhä useammin nähdään ero ensisijaisempana vaihtoehtona, joka heijastuu avioerojen jatkuvana kasvuna. Vuonna 2015 Tilastokeskuksen mukaan avioeroon päätyneitä parisuhteita oli 13 939, kun taas vuonna 2012 vastaava luku oli 13 040. (Rahikka 2012:17-22; Siviilisäädyn muutokset 2015.)

Sosiaali- ja terveysalan palveluissa tulee yhä enemmän korostaa kokonaisvaltaista perheen tukemista yksilön huomioimisen ohella. Perhetyön tarkoituksena on edistää perheiden elämänhallintaa ja toimintakykyä. Keskeisenä on lapsen kasvun ja kehityksen turvaaminen ja vanhemmuuden vahvistuminen. Ennaltaehkäisyllä pystytään tukemaan ongelmien vaikeutumista ja syntymistä sekä vähentämään erityispalveluiden käytön määrää. (THL 2015 a.)

4 Opinnäytetyön aineiston kerääminen ja analysointi

Syksyllä 2015 tutustuin Metropolia-ammattikorkeakoulun opinnäytetyöaiheisiin erilaisissa hankkeissa ja hankeaihoissa. Hain Nuppu-hankkeeseen aiheina yksinhuoltajaäidit ja nuoret äidit, jonka pohjalta yhdessä hankkeeseen liittyneiden opiskelijoiden ja opinnäytetyötä ohjaavan opettajan kanssa päädyimme opinnäytetyöni lopulliseen aiheeseen. Aihetta kysyttiin kuitenkin vielä tammikuuhun 2016 asti, jolloin aloitin varsinaisen opinnäytetyöprosessini. Opinnäytetyöprosessi koostui kolmesta vaiheesta; aihe-, suunnitelma- ja toteutusvaiheesta.

4.1 Kirjallisuuskatsaus menetelmänä

Opinnäytetyön menetelmäksi valikoitui katsaus kirjallisuuteen. Työ mukailee systemaattista katsausta, tarkemmin ottaen integroivaa kirjallisuuskatsausta. Kirjallisuuskatsauksella saadaan hahmotettua kuva olemassa olevien tutkimusten kokonaisuudesta (Axelin ym. 2007 a: 3). Tarkoituksena on saada rajatulta alueelta koottua tietoa, yleisimmin vastaamalla tutkimusongelmaan eli kysymykseen. Integratiivinen kirjallisuuskatsaus on laajin katsaustyyppi ja se voi kohdistua teoreettisiin lähtökohtiin, tutkimustuloksiin tai menetelmiin. Moninaisia johtopäätöksiä ja implikaatioita voi sisältyä katsaukseen. (Axelin ym. 2007 b: 2–3.)

4.2 Aineiston keruu

Opinnäytetyössäni valitsin näkökulmakseni nuoret äidit, nuoret yksinhuoltajaäidit ja heidän kokemuksensa vanhemmuuteen kasvussa. Koska kirjallisuutta nuorten yksinhuoltajaäitien osalta oli hyvin suppeasti saatavilla, laajensin opinnäytetyön aiheeni käsittelemään myös yleisesti nuoria äitejä. Tulen sivuamaan yksinhuoltajaitejä niiltä osin kuin mahdollista.

Hakusanoina tiedonhauissa käytin ”young mothers”, ”adolescent mothers”, ”teen mothers”, ”single mothers” yksinhuoltajaitejä ja nuoria äitejä kuvaamaan. Vanhemmuuteen kasvu-käsitettä haettaessa käytin termeinä ”growing into parenthood”, ”growing” ja ”becoming parent”. Hakusanoja katkaisin laajemman hakutuloksen saamiseksi, mikäli tietokannoissa tämä oli mahdollista. Tiedonhaun taulukossa on esitetty hakusanojen käyttö (Tiedonhakutaulukko, Liite 1).

Asetin valintakriteerit tutkimuksille ja artikkeleille rajaamaan tiedonhakua. Aineisto, josta valitsin tutkimukset, koostuu joko suomen tai englannin kielisistä hoitotieteellisistä tutkimusartikkeleista tai julkaisuista. Aineisto on julkaistu vuosina 2004–2016, ja ne ovat saatavilla kokoteksteinä tietokannoista. Lisäksi tekstien tulee vastata tutkimuskysymyksiin.

Tiedonhaussa (Tiedonhakutaulukko, Liite 1) käytin tietokantoina Mediciä, Ovid/Melinda, NCBI:tä ja Cinahlia. Lisäksi tein hakuja muihin hakukoneisiin kuten Googleen ja Theseukseen. Hauissa löysin eniten tutkimuksia Cinahlista ja NCBI:stä. Vaihtelemalla ja hieman muuntelemalla hakusanoja sain keskimäärin noin 10 tulosta, joista tutustuin paremmin 0-18 tutkimukseen otsikon perusteella. Useissa hauissa sain samoja tuloksia kuin muissakin tietokannoissa.

Tutkimukset ovat tehty Yhdysvalloissa (3), Englannissa (2) ja Suomessa (1). Tutkimukset ovat julkaistu lehdissä British Journal of General Practise (1), British Journal of Midwifery (1), The Journal of Perinatal Education (1), The American Journal of Maternal/Child Nursing (1), Qualitative Sociology (1) ja Tampereen yliopiston julkaisuissa (1).

Tutkimusartikkelien sisäänottokriteerit:	Tutkimusartikkelien poissulkukriteerit:
Artikkelit ovat tieteellisiä ja löytyvät hoitotieteellisistä tietokannoista.	Artikkelit eivät ole hoitotieteellisiä julkaisuja.
Artikkeli vastaa tutkimuskysymyksiin.	Artikkeli ei vastaa tutkimuskysymyksiin.
Artikkeli on luettavissa suomeksi tai englanniksi.	Luettavissa jollakin muulla kielellä.
Aineisto on julkaistu vuosina 2004–2016.	Julkaistu ennen vuotta 2004.
Artikkelit ovat länsimaalaisia (Eurooppa, Pohjois-Amerikka, Australia).	Artikkelit eivät ole länsimaalaisia.

Kuvio 2. Tutkimusartikkeleiden sisään- ja poissulkukriteerit.

4.3 Kirjallisuuskatsaukseen valitut tutkimukset

Valitsin opinnäytetyöhöni viisi tutkimusartikkelia ja yhden pro gradu-tutkielman. Valitut aineistot sijoittuvat Yhdysvaltoihin, Englantiin ja Suomeen. Teiniäitien määrät ovat Yhdysvalloissa ja Englannissa kaksinkertaiset verrattuna Suomeen, kun vertaillaan teinisyntytysten määrää 1000 ihmistä kohden. Huomioon tulee kuitenkin ottaa se, että maiden väkiluvut ovat huomattavasti suuremmat kuin Suomessa. (WHO 2016.) Valituista tutkimuksista tein aineiston analyysikehyksen (Aineiston analyysikehys, Liite 2).

Clare J. Seamarkin ja Pamela Lingsin (2004) Englannissa tehdyssä tutkimuksessa Positive experiences of teenage motherhood: a qualitative study tarkoituksena oli selvittää teiniäitien kokemuksia heidän roolistaan äitinä ja tutkia heidän tulevaisuuden odotuksiin. Tutkimuksen otoksena oli yhdeksän teiniäitiä, jotka olivat kaikki ensisyntyttäjiä. Tutkimus oli kvalitatiivinen ja aineisto kerättiin puolistrukturoiduilla haastatteluilla ja analysoitiin tulkitsevalla sisällön analyysillä.

Gina Higginbottomin, Mavis Kirkhamin, Nigel Mathersin, Peter Marshin ja Jenny Owenin (2006) Englannissa tehdyssä tutkimuksessa *Early parenthood among young people of minority ethnic origin in England* osallistujina oli 41 palveluntarjoajaa, 19 nuorta teiniäitinä ollutta 20-vuotiasta naista erilaisista etnisistä taustoista, 15 nuorta 19-vuotiasta äitiä, 45 nuorta 19-vuotiasta äitiä, kymmenen isoäitiä ja kuusi nuorta isää. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää etnisen teiniäiti-vähemmistön kokemuksia vanhemmuudesta Englannissa. Valittu tutkimus oli kvalitatiivinen ja aineisto analysoitiin laadullisella sisällönanalyysillä. Tutkimuksen aineisto kerättiin palveluntarjoajilta puhelinhaastatteluina, muilta osallistujilta ryhmähaastatteluina ja yksilöhaastatteluina.

Janet Jacobsin ja Stefanie Mollbornin (2011) *Yhdysvalloissa tehdyssä tutkimuksessa "We'll Figure a Way": Teenage Mothers' Experiences in Shifting Social and Economic Contexts* tarkoituksena oli selvittää kuinka varhainen lasten saanti vaikuttaa nuoriin aikuisiin ja heidän lapsiinsa. Lisäksi he halusivat saada selville, mitkä tekijät vaikuttavat teiniäitien elämänlaatuun. Tutkimukseen rekrytoitiin osallistujia jakamalla lehtisiä. Tutkimuksen osallistujina oli 55 äitiä, jotka olivat saaneet lapsensa ennen 20 ikävuotta. Tutkimus oli kvalitatiivinen ja aineisto kerättiin tutkimukseen puolistrukturoidulla haastatteluilla ja osallistujat saivat lahjakortin osallistumisesta.

Josephine DeViton (2010) *Yhdysvalloissa tehdyssä tutkimuksessa How Adolescent Mothers Feel About Becoming a Parent* hyödynnettiin hänen omaa aiempaa tutkimusta aineiston pohjalta vuodelta 2007. Aiemman aineiston otoksena oli 126 nuorta 13–19-vuotiasta ensisynnyttäjää. Aiemman tutkimuksen pohjalta haluttiin selvittää ja ymmärtää ensimmäistä kertaa teiniäitinä olevien kokemuksia vanhemmuudesta 4–6 viikkoa synnytyksestä. Aineisto analysoitiin toissijaisella sisällönanalyysillä.

Anne Scott Stilesin (2005) *Yhdysvalloissa tekemässä tutkimuksessa Parenting needs, goals & strategies of adolescent mothers* tarkoituksena oli tunnistaa ja auttaa järjestämään teiniäitien tarpeita, tavoitteita ja suunnitelmia vanhemmuudessa. Osallistujina oli viisi 18-vuotiasta naimatonta teiniäitiä. Tutkimus oli kvalitatiivinen ja aineisto analysoitiin käyttämällä ryhmittelyanalyysia sekä muunneltua monivaiheista sisällönanalyysia.

Johanna Jalosen (2011) Suomessa tehdyssä Pro Gradu-tutkielmassa ”Pitäis vähän niinku kaikkee jaksaa” – Nuori yksinhuoltaja ristipaineissa otoksena oli yksitoista nuorta

äitiä. Tutkielmassa etsittiin vastauksia siihen, miten nuori yksinhuoltajaäiti kokee elämäntilanteensa ja millaiset asiat edistäisivät hänen jaksamistaan. Tutkielma oli kvalitatiivinen ja aineisto on analysoitu diskurssianalyysillä.

4.4 Aineistoanalyysi

Sisällönanalyysillä aineistoa voidaan kuvata ja käsitellä. Se on laadullisen tutkimuksen yksi perusanalyysimenetelmistä ja se jaetaan useampaan eri vaiheeseen. Ensimmäisessä vaiheessa, eli redusoinnissa, aineisto pelkistetään ja karsitaan aineistosta epäolennainen pois. Esimerkiksi kuvailevia ilmaisuja voidaan etsiä aineistosta tutkimuskysymysten avulla. Tämän jälkeen valitaan analyysiyksikkö, joka on yleensä sana tai lause. Ryhmittely eli klusterointi on aineiston analyysin seuraava vaihe. Tässä kohdassa käydään tarkasti läpi alkuperäisilmaisut, jotka ollaan nostettu aineistoista. Samankaltaisuuksia tai eroavaisuuksia kuvaavia käsitteitä ryhmitellään sellaisten käsitteiden kanssa, jotka tarkoittavat samaa asiaa. Käsitteistä muodostetaan näin käsitteellä nimettyjä luokkia, jotka kuvaavat niiden sisältöä. (Sarajärvi – Tuomi 2009: 108-111.)

Alkuperäisilmaisu	Käännös suomen kielelle	Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka
Interestingly, even when the baby's father lived in the household, many young mothers cited one or both of their parents rather than their partner as the person who helps them most.	Mielenkiintoista oli, että vaikka lapsen isä asui samassa taloudessa, useat nuoret äidit listasivat yhden tai molemmat vanhemmat mieluummin kuin heidän kumppaninsa henkilönä, joka auttaa heitä eniten.	Vanhemmat olivat merkittävänä tuen lähteenä nuorilla äideillä.	Perheen tuen merkitys teiniäitiedessä

Kuvio 3. Esimerkki alkuperäisilmauksesta, suomennoksesta, pelkistyksestä ja luokittelusta alaluokkaan.

Aineiston analyysia kuvaamaan tein taulukon, jossa olen redusoinut aineiston (Pelkistys, Liite 3). Tämän jälkeen olen ryhmitellyt pelkistykset yhtenevien ja eroavien käsitteiden kanssa, joista olen muodostanut alaluokat sekä yläluokat (Aineiston analyysi, Liite 4). Näiden perusteella esitän tutkimustulokset.

5 Tulokset

Tutkimuksia valitessa oli haastavaa löytää aineistoa, jossa käsiteltäisiin pelkästään yksinhuoltajaäitejä. Päädyin tämän huomioiden yhdessä opinnäytetyön ohjaajani kanssa keskusteltua käsittelemään tuloksissa nuoria äitejä yleisesti. Sivuan myös niiltä osin kuin mahdollista esille nousseita nuorten yksinhuoltajaäitien vanhemmuuteen kasvuun liittyviä erityispiirteitä.

Tutkimustulokset keräsin viidestä tutkimuksesta sekä yhdestä pro gradu-tutkielmasta. Tutkimustulokset on kerätty aineistoista siltä osin, jotka vastaavat suoraan tutkimuskysymyksiini. Osa tuloksista on kerätty yksittäisinä tutkimukseen osallistuneiden kommentteina, sillä kaikista tutkimustuloksista ei pystynyt suoraan löytämään tutkimuskysymyksen vastaavia tuloksia. Pelkistin (Pelkistys, Liite 3) aineistosta kerätyt tulokset ja luokittelin nämä 24 alaluokkaan, joista koostui seitsemän yläluokkaa (Aineiston analyysi, Liite 4).

5.1 Nuorten äitien vanhemmuuteen kasvu

5.1.1 Nuoren äidin suhtautuminen äitiyteen ja tulevaisuuteen

Seamarkin ja Lingsin tutkimuksessa (2004) nuoret äidit asennoituivat positiivisesti äitinä oloon ja kuvailivat äitiyden vaikuttaneen heidän elämäänsä myönteisesti. Äitiyttä arvostettiin näiden nuorien keskuudessa sekä äitinäolo merkitsi heille paljon. Kaiken kaikkiaan nuoret äidit katsoivat äitiyden kokemuksen olleen positiivinen ja äitiys on vaikuttanut nuoren naisen itsetuntoon, saaden heidät tuntemaan itsensä vahvemmiksi sekä vastuullisemmiksi. (Seamark - Lings 2004: 813-815, 817.) Jalosen tutkielmassa eräs nuori äiti kuvaileekin äitiyttä näin:

"Päivääkkään en vaihtais pojan kanssa olosta. Tosi paljon se vie, mutta kyllä se sit antaakin tosi paljon." (Jalonen 2011: 26.)

Tutkimustuloksissa ilmeni myös muun muassa se, että osa äideistä koki heidän asemansa parantuneen yhteiskunnassa itsetunnon kasvun myötä. Joidenkin nuorten äitien mukaan heidän perheensä saattoivat pitää heitä nyt korkeammassa arvossa kuin aiemmin ennen äidiksi tuloa. Vaikka nuoret äidit tiedostivat jääneensä paitsi joistakin omaan nuoruuteensa kuuluvista kokemuksista, kokivat he kuitenkin äitinä olon palkitsevampana

sekä uuden roolin vanhempana vaikuttaneen heihin myönteisesti. (Higginbottom ym. 2006: 143; Seamark – Lings 2004: 818.)

Tutkimustuloksissa tuli ilmi, että äidin ja lapsen kiintymyssuhde on vaikuttanut nuoren äidin elämään positiivisella tavalla. Suurin osa äideistä on tuntenut tämän siteen heti lapsen syntymän jälkeen ja side on vahvistunut vanhemmuuden myötä. Lapsi kuvaillaan olleen käännekohtana heidän elämässään. Lapsen tulo on saanut heidät kasvamaan aikuiseksi, sillä heidän täytyi nyt olla vastuussa myös muista kuin vain itsestään. Lapset saivat nuoret äidit tuntemaan itsensä paremmiksi ja kyvykkäämmiksi. (Schrag – Schmidt-Tieszen 2014: 320; Seamark – Lings 2004: 815.) Schragin ja Schmidt-Tieszenin tutkimuksessa (2014) nuori äiti kuvaa sitä, kuinka äiti-lapsisuhde eroaa muun perheenjäsenten välisistä suhteista sen erityisyydellään:

"There's little stuff I do, like she smiles only when I do it, or she knows my smell like no matter what I try to change. With her it's like a bonded mother and child but with other people is just family, family, nothing new, you see them everyday...but with her it's new everyday." (Schrag – Schmidt-Tieszen 2014: 320.)

Tutkimustulokset osoittivat, että lapset tuovat motivaatiota nuorille äideille löytää pysyviä ratkaisuja työpaikkojen ja asumisen suhteen sekä tavoitella uusia uria elämälleen. Lapsen tulo on voinut olla jopa sysäys saada nämä muutokset aikaan. (Schrag – Schmidt-Tieszen 2014: 320; Seamark – Lings 2004: 813.) Eräs äiti kuvaili lapsen saantia voimana järjestellä elämänsä uudelleen, ikään kuin lapsen saanti olisi ollut tietynlainen töytäisy kohti parempaa elämää. (Seamark – Lings 2004: 816.) Nuori kamppailee uuden äitiyden roolinsa sekä oman keskeneräisen aikuisuuden roolinsa välillä. Tutkimustuloksista selvisi tämä nuoressa esiintyvä hämmennys näiden kahden roolin välillä, joka saattoikin heijastua joissakin tapauksissa uuden roolin pakoiluna sekä vastuun ottamisen vaikeuksina. Nuoren tulee uudessa roolissaan vastata lapsensa tarpeisiin, mutta samaan aikaan nuori kaipaa itse myös hoivaa omalta äidiltään omassa kehityksessään aikuisuuteen. (Devito 2010: 28–29, 31.)

Nuoret äidit kertoivat vanhempiansa ajatelleen, että heidän elämänsä päättyy nuorena raskaaksi tultua, mutta nuoret olivat selvästi eri mieltä asiasta (Jacobs - Mollborn 2011: 35; Seamark – Lings 2004: 813, 817). Tutkimustulosten perusteella nuoret kokivat olevansa vielä niin nuoria, että he ehtivät luoda uran vielä myöhemmin (Seamark – Lings 2004: 813; Higginbottom ym. 2006: 144.; Jalonen 2011: 35).

Nuoret äidit olivat hyvin optimistisia ja realistisia tulevaisuuksiensa suhteen. Suurimalla osalla tutkimuksien nuorista äideistä oli selkeitä tulevaisuudensuunnitelmia elämälleen ja uralleen. (Seamark – Lings 2004: 813, 816, 818; Jalonen 2011: 28; Higginbottom – Owen – Mathers – Marsh – Kirkham 2006: 144.) Heillä oli selkeitä suunnitelmia, kuinka edistää näitä unelmia ja tavoitteita elämässään (Jacobs – Mollborn 2011: 39).

5.1.2 Lapsen isän läsnäolo vanhemmuudessa

Suurin osa tutkimusten äideistä ei jakanut asuntoaan lapsensa isän tai muun kumppanin kanssa (Jacobs – Mollborn 2011: 26). Tutkimustuloksista selvisi myös se, että suurimalla osalla nuorista äideistä ei ollut parisuhdetta lapsensa isän kanssa lapsen synnyttyä (Higginbottom ym. 2006: 143–144). Tämä tarkoitti usein siis sitä, että vastuu lapsen hoidosta oli täysin äidillä, eikä isä jakanut vanhemmuuden velvoitteita yhdessä lapsen äidin kanssa. Jopa silloin, kun lapsen isä asui samassa taloudessa, ei häntä koettu merkitykselliseksi tuen lähteeksi. (DeVito 2010: 27; Jacobs – Mollborn 2011: 33.) Isän tarjoaman tuen määrä vaihteli hyvinkin huomattavasti eri perheiden välillä. Isän osallisuus lapsen elämässä jakautui hyvin laajasti negatiivisesti osallistuvasta aina positiivisesti osallistuvaan. (Stiles 2005; Schrag – Schmidt-Tieszen 2014: 322.) Jacobin ja Mollborin (2011:34) tutkimuksen tuloksissa lapsen isän apu todettiin olevan useimmiten lapsen isän ehdoilla.

Isä koettiin usein hyödyttömäksi tai hän ei tarjonnut merkityksellistä apua lastenhoidossa. (Jacobs – Mollborn 2011: 33; Schrag – Schmidt-Tieszen 2014: 324.) Useat nuoret äidit kertoivat halunneensa lapsensa isän osallisuutta ja apua lapsen elämässä, mutta isät olivat usein haluttomia osallistumaan. (Stiles 2005: 330; Jalonen 2011: 34.) Eräs nuori nainen oli surullinen itsensä vuoksi, koska hänen lapsensa isä ei ole heidän elämässään opettamassa lapsiaan ja auttamassa elättämään heitä (Schrag – Schmidt-Tieszen 2014: 322). Vastuu lapsen hoidon järjestämisestä jää äidin harteille esimerkiksi lapsen sairastuessa. Jalosen tutkielmassa yksi nuorista äideistä kertoo arjestaan lapsen sairastuessa:

[...] No ehkä työyhteisössä se on esimerkiksi, jos lapsi sairastuu, tai jotenkin niinkun näin, niin mulla ei oo tavallaan sitä vaihtoehtoa, että.. Tai on vaihtoehto, että toinen vanhempi olis välillä lapsen kanssa, kun lapsi on sairaana, mutta lapsen isä ei suostu siihen. [...] (Jalonen 2011: 34.)

Lasten äidin on usein lähes mahdotonta yhdistää koulu sekä työ lapsen sairastuessa tai hoitopaikan puuttuessa. (Stiles 2005: 331; Jacobs – Mollborn 2011: 32.) Higginbot-

tomin ym. (2006: 146) tutkimuksessa heijastui kuitenkin myös se, että palvelut keskittyvät lähinnä nuoriin äitiin unohtaen nuorten isien tarpeet myös läsnäolevien isien kohdalla.

5.1.3 Perheen apu ja tuki nuoren äidin elämässä

Lähes kaikista tutkimustuloksista ilmeni perheen tuen merkityksellisyys nuoren äidin vanhemmuuteen kasvussa. Perheenjäsenten vahva tuki oli erityisen tärkeää nuoren positiivisessa kokemuksessa omasta äitiydestään. Perheenjäsenten apu lapsen hoidossa sekä läsnäolo nuoren oman kehityksen tukena vahvistivat nuoren pärjäämistä uudessa roolissaan. (Schrag – Schmidt-Tieszen 2014: 320; Higginbottom ym. 2006: 144, 146; Jalonen 2011: 44; Jacobs – Mollborn 2011: 31, 33.) Schragin ja Schmidt-Tieszenin tutkimuksen (2014) osallistujat, jotka kokivat olevansa läheisiä perheensä kanssa, kokivat pystyvänsä luottamaan heihin (Schrag – Schmidt-Tieszen 2014: 320).

Kaikista tärkeimpänä tuen lähteenä tutkimustulosten perusteella oli nuoren oma äiti. Useimmissa tutkimuksissa oma äiti kerrottiin olevan kaikista tukevin ja läheisin perheenjäsen, sillä omalta äidiltään nuoret saivat neuvoja ja ohjausta sekä myös henkistä tukea. (Schrag – Schmidt-Tieszen 2014: 320; Higginbottom ym. 2006: 144.) Schragin ja Schmidt-Tieszenin (2014: 321) tutkimuksessa nuori äiti kuvaili oman äitinsä ja itsensä äiti-tytär-suhdetta ainutlaatuisiksi:

“I know she’s always there. I can talk to her about anything and she won’t judge me... its just bond. Like I know if she was with me, living with me, we’ll laugh about things and watch movies together and everything.” (Schrag – Schmidt-Tieszen 2014: 321.)

Nuoret äidit kokivat lapsen lähentäneen heidän välejänsä oman äitinsä kanssa ja hänen tarjonnan tärkeää tukea lapsen kanssa selviämisessä. He kertoivat äitinsä läsnäolon olevan äärimmäisen tärkeää vanhemmuuteen kasvussa sekä itsensä hyväksi vanhemaksi tuntemisessa. (DeVito 2010: 26; Higginbottom ym. 2006: 144, 146.) Nuori äiti kertoi Higginbottomin ym. tutkimuksessa (2006: 144) äitinsä läsnäolon olleen korvaamattomaa, sillä äiti oli aina puhelinsoiton päässä.

Useammassa tutkimuksessa kuvailtiin myös sitä, että osa perheenjäsenistä ei auta nuorta niin paljon kuin nuori on toivonut. Perheenjäsenten tuki jakautui usein tukevaan tai ei tukevaan, mutta apu saatettiin helposti perua viime hetkellä. (Jacobs – Mollborn 2011: 31-32; Schrag – Schmidt-Tieszen 2014: 323.)

5.1.4 Terveydenhuollon ammattilaisten antama ohjaus ja tieto

Tutkimustuloksista nousi esille nuorten äitien tarve saada tietoa, ohjausta ja emotionaalista tukea terveydenhuoltoalan ammattilaiselta, esimerkiksi kättilöltä tai terveydenhoitajalta. Tiedon ja tuen puute olivat yksi suurimmista tarpeista vanhemmuuteen kasvussa. (DeVito 2010: 29; Stiles 2005: 327.) Nuoret äidit olivat huolissaan saamansa tiedon vähydestä liittyen raskauteen ja lapsen hoitoon, ja kaipasivat ohjausta näissä asioissa luotettavalta aikuiselta. (Higginbottom ym. 2006: 144; DeVito 2010: 29; Stiles 2005: 332.) Nuoret äidit tarvitsivat terveydenhuoltoalan asiantuntijoiden ymmärrystä ja apua nuoren äidin vanhemmuuden erityispiirteiden huomioimisessa ja oman nuoruuden kehityksensä tukena. (DeVito 2010: 32.) DeViton (2010) tutkimustuloksissa nuorten äitien tarpeita uudessa roolissa vanhempana kuvaillaan seuraavasti:

Thus, adolescent mothers need to feel understood and supported by educators and health-care providers who can provide age-appropriate instruction and welcoming opportunities for the adolescents to voice their concerns and frustrations with being a parent. (DeVito 2010: 31–32.)

Nuoret naiset tarvitsevat ohjausta löytämään omia voimavarojaan, ulkopuolisten antamaa tukea ja asettamaan tavoitteita tulevaisuuteen (DeVito 2010: 31–32). Osassa tutkimuksista nuoret äidit kaipasivat puolueetonta aikuista, joka kuuntelee ja auttaa ongelmassa (Stiles 2005: 333; Schrag – Schmidt-Tieszen 2014: 323). Stilesin (2005: 330) tutkimuksessa emotionaalinen tuki koettiin kaikista tärkeimpänä vanhemmuuden tukemisessa. Nuorilla on korkeampi tarve tulla hyväksytyksi ja tuetuksi, joten nuoret tarvitsevat enemmän kannustusta ja ohjausta saada apua ja esimerkiksi vertaistukea. (DeVito 2010: 32).

5.1.5 Vertaistuki ja ystävyysuhteet nuoren elämässä

Nuorten äitien ystävät, jotka eivät itse olleet teiniäitejä, harvemmin tarjosivat merkityksellistä tukea tutkimustulosten mukaan. Useissa tutkimuksissa ystävyysuhteet päättyivät tai suhteet etäännyivät äidiksi tultua. (Jacobs – Mollborn 2011: 31, 37; Schrag – Schmidt-Tieszen 2014: 325.) Useimmiten nuoret kuvailivat ongelmaksi sen, että kukaan ei ymmärtänyt mitä he kävivät lävitse, kuten DeViton (2010) tutkimuksessa kuvailtiin:

Many adolescents said their peers did not understand what they were going through; consequently, a distance developed with their friends or dissolution of friendships occurred. (DeVito 2010: 30.)

Vaikka ystävien, jotka ymmärtävät mitä nuori äiti käy lävitse, halu oli heillä suuri, raportoivat harvat olevansa ystäviä muiden nuorten äitien kanssa (Jacobs – Mollborn 2011: 37; DeVito 30; Stiles 2005: 332). DeViton (2010: 32) tutkimustuloksissa ilmaistaan selkeästi nuorten äitien tarve saada tukea vertaisiltaan, jotka pystyvät samaistumaan uuteen rooliin kasvamisessa. Useammassa valitsemassani tutkimuksessa kerrottiin vertaistukiryhmien olevan hyödyllisiä nuorille äideille tarjoten emotionaalista tukea, mahdollisuuksia muodostaa uusia ystävyys-suhteita ja jakaa kokemuksia toisten nuorten äitien kanssa (Schrag – Schmidt-Tieszen 2014: 324; DeVito 2010: 33).

5.1.6 Yhteiskunnan, yhteisöjen ja perheen suhtautuminen teiniäitiyteen

Tutkimustulokset osoittivat, että nuoret äidit ovat kokeneet negatiivista suhtautumista nuorena lapsen saamista kohtaan perheeltään, yhteisöltä sekä yhteiskunnalta. Lisäksi nuoret ovat kokeneet erilaisia odotuksia ja paineita opiskelun, töiden ja lapsenhoidon suhteen. (Jalonen 2011: 50–51.) Jacobsin ja Mollborin tutkimuksessa (2011) nuoret ovat kokeneet ristiriitaista suhtautumista raskauteen perheenjäseniltään:

I think—I don't know, really. I think that I was pregnant, not so much that I had sex, but that I was pregnant, because they knew—they thought that my life was coming to an end. I told them, "It's not. I can still go to school. I can still do everything. (Jacobs – Mollborn 2011: 35.)

Useimmiten negatiiviset ajatukset liittyivät nuoreen ikään ja siihen, että vanhemmat uskoivat lapsensa elämän olevan pilalla (Seamark – Lings 2004: 815). Negatiivista kohtelua nuoret äidit olivat saaneet myös terveydenhuollossa, ja he kokivat saavansa huonompaa hoitoa kuin muut vanhemmat (Jalonen 2011: 53). Nuoret myös uskoivat yhteiskunnan tukevan teiniäitiyteen liitettyjä negatiivisia normeja (Jacobs – Mollborn 2011: 28). Higginbottomin ym. (2006: 144) tutkimuksessa nuoriin suhtautumista kuvailtiin näin:

Young parents shared with us their experiences of receiving unsolicited comments from members of the general public, regarding their status: "Well when I go out to town, there's a lot of elderly people that make comments and stare and they just say stuff like, 'oh she's a bit young to have a baby'". (Higginbottom ym. 2006: 144.)

Nuoret äidit kohtasivat normaalielämässään paheksuntaa ikänsä perusteella muun muassa vanhemmalta väestöltä (Higginbottom ym. 2006: 144).

5.2 Nuorten yksinhuoltajaäitien vanhemmuuteen kasvun erityispiirteet

Tutkimustuloksista nousi esille äitien kokemukset yksinhuoltajuudesta rankempana kuin idealistisemman kahden aikuisen vanhemmuuden. Päällimmäisenä nuoren yksinhuoltajuudessa nousee vastuun jakamisen mahdollisuus. (Jalonen 2011: 32.) Jalosen tutkielmassa (2011) nuori suomalaisäiti kuvaili yksinhuoltajuutta näin:

Saritan sanoin yksinhuoltajuus "ei sulje pois äitiyden hienouksia", mutta se on "paljon haastavampaa ja osittain raskaampaa", koska on "paljon enempi vastuuta". (Jalonen 2011: 32.)

Kuitenkin useissa tutkimustuloksissa kävi ilmi positiivinen asenne yksinhuoltajuutta kohtaan siltä osin, ettei lasta tarvitse niin sanotusti jakaa toisen vanhemman kanssa, eikä yksinhuoltajuus ole este uran tai tulevaisuudensuunnitelmien luomiselle. (Jalonen 2011: 35.) Jalosen tutkielmassa (2011: 32) eräs äiti koki yksinhuoltajuudessa mielekkääksi sen, että lapsen hellyydenosoitukset kohdistuivat ainoastaan häneen, joka edisti hänen hyvinvointiaan ja auttoi jaksamaan eteenpäin.

Nuoret yksinhuoltajaäidit kokivat huonommuutta verrattuna muihin vanhempiin ja kokivat saavansa osakseen vähättelyä ja erilaista kohtelua muilta vanhemmilta sekä terveydenhoitoalan ammattilaisilta. Näihin kokemuksiin he liittivät suoraan yksinhuoltajuuden. (Jalonen 2011: 32-33.) Jalosen (2011) tutkimuksessa nuori yksinhuoltaja pohti asiaa näin:

Sanna on miettinyt sitä, miksi häneen ja hänen lapseensa on suhtauduttu eri tavalla kuin muihin ja toteaa, että kaikki johtuu siitä, että muut tietävät hänen olevan vähävarainen yksinhuoltaja. (Jalonen 2011: 39.)

Tutkimusten tuloksissa poikkeavaa muihin nuorta äitiä koskeviin tutkimustuloksiin oli yksinhuoltajuuden synnyttämä yhteisöllisyys. Yksinhuoltajaäidit kertoivat saavansa vertais-tukea muista yksinhuoltajista. (Jalonen 2011: 32, 56.)

6 Pohdinta

6.1 Tulosten tarkastelu, hyödyntäminen ja jatkotutkimusehdotukset

Opinnäytetyöni tavoitteena oli selvittää tekijöitä, jotka tukevat nuorten äitien vanhemmuuteen kasvua. Työni tuloksista nousi suoraan teemoja liittyen nuorten äitien vanhemmuuden tukemiseen ja tulokset vastaavat suoraan tutkimuskysymyksiini. Tutkimustulosten perusteella näiden nuorten naisten vanhemmuutta edistävät tekijät liittyivät äitien omiin asenteisiin ja kokemuksiin, sosiaalisiin verkostoihin ja terveydenhuollon ammattilaisten palveluihin.

Kuvio 4. Tutkimuskysymyksiin vastaavat tulokset.

Nuorten tukiverkostot ovat hyvin keskeisessä asemassa nuoren vanhemmuuden tukemisessa, sillä nuorilla on suurentunut tuen ja avun tarve jo oman kasvunsa ja kehityksensä kanssa. Riippuen nuoren kehityksen vaiheesta, voi oman identiteetin ja aikuisuuden minäkuvan rakentaminen olla pahasti kesken. Lähdekirjallisuuteni mukaan äidin kokemus itsestään ja omasta minäkuvastaan on tärkeänä osana uuden vanhemmuuden identiteetin muodostumisessa. Nuorta naista valmistaa vanhemmuuteen raskaus ja synnytys, mutta tämän lisäksi tulee tulevan äidin tehdä psyykkistä työtä uuden roolinsa hyväksymisessä. (Juutilainen – Sarkkilainen 2015a; Hannu 2009: 9–10.)

Äitiys- ja lastenneuvolat ovatkin suuressa roolissa odottavien äitien uuden roolin kehittämisessä, sillä terveydenhoitajat ovat kontaktissa koko raskauden ajan asiakkaaseen. Tutkimustuloksissani nousikin esille, kuinka nuoret äidit kokivat esimerkiksi lääkäreiltä, kättilöiltä ja terveydenhoitajilta saadun tiedon ja tuen hyvin tärkeänä (DeVito 2010: 31–32). Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL määrittelee äitiysneuvolan tehtäväksi edistää koko perheen hyvinvointia, ja tukea perheitä tulevan vanhemmuuden herättämien ajatuksien ja epävarmuuksien kanssa. Neuvolan terveydenhoitajien tulisikin tukea ja vahvistaa odottavien äitien vanhemmiksi kasvua. (THL 2015b.) Tutkimusaineiston mukaan nuorista äideistä oli hyödyllistä saada apua luotettavalta ammattilaiselta, jolla on myös salassapitovelvollisuus nuoren asioissa (Stiles 2005: 333; Schrag – Schmidt-Tieszen 2014: 323). Suomessa hoitoalan ammattilaisia ohjaa salassapitovelvollisuus, josta on laissa (1994/559) terveydenhuollon ammattihenkilöistä säädetty. Tämä luo varmasti omalta osaltaan turvaa ja tekee neuvolan terveydenhoitajan luotettavamman tuntuiseksi nuorelle aikuiselle. Olisi mielestäni äärimmäisen tärkeää, että hoitoalan ammattilaiset, jotka osallistuvat nuoren äidin ja vauvan hoitoon sekä terveyden edistämiseen, osaisivat säilyttää ammatillisuutensa, ja pysyä neutraaleina omista arvoistaan ja mielipiteistään huolimatta. Nuorten kehityksen olevan vaiheessa ja heidän tilanteensa saattaa olla hyvin herkkä, olisi tärkeää suhtautua asioihin myös tietyllä hienovaraisuudella ja huomioida nuoren erityistarpeet. Nuorten tilanteen herkkyyttä kuvaa mielestäni myös tutkimustulosten perusteella nouseva asia nuoriin äiteihin suhtautumisesta. Tutkimusaineistoni nuoret kokivat paljon negatiivista suhtautumista yhteiskunnalta, yhteisöiltä ja perheiltään nuoresta iästään johtuen (Jalonen 2011: 50–51, 53; Seamark – Lings 2004: 815).

Jälkinuoruudessa, missä suurin osa tutkimustuloksieni nuorista äideistä vielä oli, nuoren naisen identiteetti alkaa olla hahmottumassa kokonaisuudeksi (Aalberg – Siimes 2007: 71). Olikin hyvä huomata, kuinka tutkimustulosten perusteella nuorten äitien kokemukset äidiksi tulosta olivat pääosin positiivisia. Tulosten perusteella nuoren äidin oma suhtautuminen äitiyteen ja tulevaisuuden suunnitelmien tavoittelu paransivat nuoren itsetuntoa ja saivat heidät tuntemaan itsensä kyvykkäiksi ja vahvemmiksi (Schrag – Schmidt-Tieszen 2014: 320; Seamark – Lings 2004: 815). Jälkinuoruudelle tyypillistä onkin vastuun siirtyminen omasta tulevaisuudestaan ja suunnitelmistaan vanhemmalta nuorelle itselleen, joka saattaa aiheuttaa paljon hämmennystä nuorille (Aalberg – Siimes 2007: 71; MLL 2009a; MLL 2009b; Hyödynmaa – Laukkarinen 2010: 12–13; Hirvonen 2000: 25). Tutkimustulokset vahvistavat käsitystä siitä, kuinka nuoret saattavat kokea olevansa niin sanotusti kahden roolin välillä, ja voivatkin reagoida uuteen rooliin vanhempana esimerkiksi vastuun pakoilulla (DeVito 2010: 28–29, 31). Kuitenkin hieman lähdemateriaalista

poiketen nuoret olivat usein hyvin valveutuneita tulevaisuutensa suhteen ja usein heillä olikin selkeitä tulevaisuuden tavoitteita ja urasuunnitelmia. Kouluissa sekä erilaisissa sosiaali- ja terveysalan palveluissa, joihin nuori on usein kontaktissa, voisi keskittyä auttamaan ja tukemaan nuorta näkemään tulevaisuuden suunnitelmien ja tavoitteiden asettamisen positiivisena asiana.

Tutkimustuloksista ilmeni nuorten tarve saada emotionaalisen tuen lisäksi konkreettista apua ja tietoa lapsen hoidossa ja vanhemmuudessa. Keskeiseen rooliin nousivat tässä erityisesti nuorten omat tukiverkostot. (DeVito 2010: 29; Stiles 2005:327.) Nuorten äitien saama tuki ja hyvät sosiaaliset verkostot tukevat heitä kohti hyvää vanhemmuutta tarjoaten ohjausta, ymmärrystä ja neuvoja uudessa tilanteessa. Nuoren käsitellessä näitä mulistavia muutoksia elämässään, voi raskaus olla järkytys hänelle. Raskaus on suuri muutos kenen tahansa naisen elämässä ikään katsomatta, joten nainen useimmiten tarvitsee hyvän tukiverkoston kasvaakseen vanhemmuuteen. Jos tukiverkosta ei ole, on raskaudesta selviäminen paljon raskaampaa ja altistaa esimerkiksi synnytyksen jälkeiselle masennukselle. Vaikka Suomessa arvellaan tätä olevan noin 9–16 prosentilla synnyttäneistä, on synnyttäjän nuori ikä todettu olevan mahdollisena tekijänä synnytyksen jälkeisen masennuksen ilmaantumiselle (THL 2017). Myös tämän vuoksi on tärkeitä huomioida nuorten perheiden ja etenkin nuorten äitien kanssa toimiessa tukiverkoston merkitys ja kartoittaminen.

Opinnäytetyöni tuloksissa perheen antama tuki vaihteli huomattavasti eri äideillä. Nuoren odotukset ennen lapsen syntymää perheen tarjoamasta tuesta voivat olla hyvin optimistiset ja toiveikkaat. Kun perheenjäseniltä ei odottamaansa tukea saa, voi nuori jäädä täysin yksin. Vastuu lapsesta tutkimustuloksien perusteella on täysin äidillä, jättäen nuoret kamppailemaan koulun, työn ja lapsen hoidon välillä (Jacobs – Mollborn 2011: 31–32; Schrag – Schmidt-Tieszen 2014: 323). Etenkin nuoren oma äiti oli merkittävimpana tuen ja avun lähteenä, tarjoten tietyn laista vertaistukea äitiydessä. Äidiltä nuoret saivat helposti käytännön apua lapsen hoidossa ja äiti oli läsnä nuoren elämässä. (DeVito 2010: 26; Higginbottom ym. 2006: 144, 146.) Suhde omaan äitiin on merkittävä nuoren oman kehityksen tukijana, sillä nuori peilaa itseään suhteessa äitiinsä ja muodostaa näin myös omaa identiteettiään (Aalberg – Siimes 2007: 71; MLL 2009a; MLL 2009b; Hyödynmaa – Laukkarinen 2010: 12–13; Hirvonen 2000: 25). Kati Lassilan pro gradu-tutkielmassa (2000) äitien ja tyttärien suhteesta nousee ilmi äidin roolin merkitys nuoren turvallisuuden tunteen luomisessa ja itsetunnon kehityksessä (Lassila 2000: 54).

Tutkimuksien perusteella hyvin harvoilla äideillä lapsen isä oli jatkuvasti läsnä ja jakamassa vanhemmuuden haasteet äidin kanssa. Isän tuki oli usein hänen omilla ehdoillaan, eikä nuori kokenut pystyvänsä turvautumaan häneen lapsensa hoitoon liittyvissä asioissa. (Jacobs – Mollborn 2011: 33; Schrag – Schmidt-Tieszen 2014: 324) Tutkimuksista ilmeni se, että nuoria isiä tuetaan melko huonosti vanhemmuuteen kasvussa, sillä neuvoloiden toiminta keskittyy vieläkin paljolti äidin hyvinvointiin ja raskauden kulkuun (Higginbottom ym. 2006: 146). Kuitenkin yhä enemmän otetaan huomioon koko perheen hyvinvointia esimerkiksi äitiys- ja lastenneuvoloissa lomakkeilla, joilla herätellään muun muassa pariskuntia pohtimaan parisuhdettaan, tulevaa vanhemmuuttaan ja yhteisiä ajatuksia muun muassa kasvatuksesta. Perhevalmennus on myös hyvä keino saada koko perhe osallistumaan vauvan odotukseen. Perhevalmennus on vanhempainryhmätöitä, jonka tarkoituksena on esimerkiksi edistää perheen vuorovaikutusta keskenään (THL 2015c). Perhevalmennuksessa odottavat äidit voivat myös saada mahdollista vertaistukea muilta osallistujilta.

Tutkimuksissa tuli esille nuorten äitien tarve saada vertaistukea muilta nuorilta äideiltä (Schrag – Schmidt-Tieszen 2014: 324; DeVito 2010: 33). Aikuisuuden minän kehittyminen nuorilla tarkoittaa myös sitä, että nuori oppii yhä enemmän luottamaan vanhempiensa sijaan omiin ystäviinsä asioissaan. Aalbergin ja Siimeksen (2007: 68–69) teoksen mukaan nuoren tarve hakeutua oman ikäistensä seuraan vanhempien sijaan alkaakin jo varhaisnuoruudessa. Nuoren kehityksen kannalta onkin siis erityisen tärkeää, että nuori kohtaa arjessaan ikäistään seuraa, esimerkiksi erilaisten vertaistukiryhmien ja aktiviteettien parissa. Vertaistensa kanssa nuoret saavat pidettyä sosiaalisia taitoja ja -suhteita yllä, saavat tärkeitä neuvoja ja tukea muilta vastaavassa tilanteessa olijoilta sekä selviävät paremmin uudessa tilanteessaan vanhempana. Teknologian kehittyessä voitaisiin yhä enemmän hyödyntää erilaisia sovelluksia nuorten äitien vanhemmuuden tukemisessa: markkinoille onkin tullut hiljattain esimerkiksi erilaisia mobiilisovelluksia helpottamaan äitien vertaistuen saamista (Mäntylä 2016).

Jatkotutkimuksia tulisi tehdä koskien nuoria äitejä ja nuoria yksinhuoltajaäitejä, sillä varsinkin nuorten yksinhuoltajaäitien kokemuksia on tutkittu vähän. Nuorten äitien vanhemmuuden tukeminen on yhteiskunnan etu, sillä nuorten äitien on koettu helposti ajautuvan alempaan sosioekonomiseen asemaan (Hoffert – Goldscheider 2010: 415–417).

6.2 Opinnäytetyön luotettavuus ja eettisyys

Opinnäytetyö on edennyt tarkan suunnitelman mukaan. Olen noudattanut koko opinnäytetyöni ajan prosessimaista etenemistä sekä olen toiminut huolellisesti ja tarkasti, mikä on Tutkimuseettisen neuvottelukunnan (2012: 5–6) hyvän tieteellisen käytännön ohjeistuksena. Opinnäytetyön ohjaaja on lukenut työtäni tietyn väliajoin, jolloin hän on omalta osaltaan varmistanut työn etenemisen suunnitellusti. Suunnitelmavaiheessa tiedonhaku olen tehnyt informaation ohjeiden mukaan Metropolian hyväksymistä tietokannoista, jotka käsittelevät etenkin hoitotieteellisiä julkaisuja. Valitsin mahdollisimman relevantteja ja osuvia hakusanoja löytääkseni mahdollisimman hyödyllistä tietoa opinnäytetyöni aiheesta. Tiedonhaku olen tehnyt järjestelmällisesti aina yksi tietokanta kerrallaan. Taulukoin tiedonhaun ja tulokset opinnäytetyöhöni liitteeksi (Tiedonhaun taulukko, Liite 1). Tutkimuskysymykset ovat valittu huolellisesti, ja opettaja ja opponentit ovat ne hyväksyneet.

Opinnäytetyössäni on käytetty suomen ja englannin kielisiä tutkimuksia, mutta kaikki tutkimusaineisto sijoittuu länsimaalaiseen yhteiskuntaan, joten ne ovat näin ollen sovellettavissa Suomalaiseen yhteiskuntaan. Valitun tutkimusaineiston kohdalla luotan siihen, että työssäni käytetyt lähteet ovat luotettavia ja kirjoitettu todenmukaisesti. Luotettavuutta ja eettisyyttä on lisännyt tutustuminen monipuolisesti erilaisiin lähteisiin, joiden avulla olen voinut vahvistaa tiedon paikkaansa pitävyyttä. Lähdeviitteiden paikkaansa pitävyys lähdeluettelon kanssa on tarkastettu. Plagioinnin tarkistus on tehty Turn it-ohjelmalla.

Tein koko opinnäytetyöprosessin yksin, joten tämä voi vaikuttaa työni luotettavuuteen. Yksin työskennellessä esimerkiksi käänkövirheiden mahdollisuus on suurempi, mutta olen turvautunut luotettaviin sanakirjoihin. Luotettavuutta kuitenkin lisäsi opponentit, jotka lukivat opinnäytetyöni eri vaiheissa sekä opinnäytetyönlukijat, jotka olivat ennestään määrättyt opettajat. Useamman opinnäytetyön lukijan avulla olen saanut uusia näkökulmia opinnäytetyöni tueksi. Opinnäytetyöni aihe on herkkä, joten olen pyrkinyt kirjoittamaan opinnäytetyöni puolueettomasti sekä neutraalisti.

Lähteet

Aalberg, Veikko - Siimes, Martti 2007. Lapsesta aikuiseksi: nuorten kypsyminen naiseksi tai mieheksi. Helsinki: Nemo.

Apter, Dan – Halonen, Miila 2010. Teiniraskauden ja -äitiyden moninaiset haasteet. Lääketieteellinen Aikakauskirja Duodecim 126(8): 881-887.

Axelin, Anna – Johansson, Kirsi – Stolt, Minna – Ääri, Riitta-Liisa toim. 2007 a. Kirjallisuuskatsaus – tärkeää tiedon siirtoa. Leino-Kilpi, Helena. Teoksessa systemaattinen kirjallisuuskatsaus ja sen tekeminen. Turku: Turun yliopisto. Hoitotieteen laitos.

Axelin, Anna – Johansson, Kirsi – Stolt, Minna – Ääri, Riitta-Liisa toim. 2007 b. Kirjallisuuskatsaukset – Huomio systemaattiseen kirjallisuuskatsaukseen. Johansson, Kirsi. Turku: Turun yliopisto. Hoitotieteen laitos.

DeVito, Josephine 2010. How Adolescent Mothers Feel About Becoming a Parent. The Journal of Perinatal Education 19(2). 25–34. <<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2866436/>> Luettu 02.03.2016.

Gissler, Mika – Vuori, Eija 2015. Perinataaltilasto – synnyttäjät, synnytykset ja vastasyntyneet 2014. Helsinki: Terveystieteen ja hyvinvoinnin laitos. Saatavilla myös sähköisesti. <<http://www.terveysportti.fi/ezproxy.metropolia.fi/xmedia/duo/duo98744.pdf>>

Goldscheider, Frances– Hofferth, Sandra 2010. Family Structure and the Transition to Early Parenthood. Demography 47(2). 415–437. <<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3000024/>> Luettu 26.2.2016.

Hannu, Laura 2009. Äitiyden ja varhaisen vuorovaikutuksen tukeminen päihdetyössä. Opinnäytetyö. Laurea-ammattikorkeakoulu. Saatavana verkkojulkaisuna. <<https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/6577/Laura%20Hannu.pdf?sequence=1>> Luettu 10.11.2016.

Higginbottom, Gina - Kirkham, Mavis - Mathers, Nigel - Marsh, Peter - Owen, Jenny 2006. Early parenthood among young people of minority ethnic origin in England. The

British Journal of Midwifery 14(3). 142–146. <<http://web.a.ebscohost.com/ehost/detail/detail?sid=7eb43192-0dcd-4d49-aa0b-44e6a291a9ec%40sessionmgr4004&vid=0&hid=4207&bdata=JnNpdGU9ZWZWhvc3QtbGl2ZQ%3d%3d#db=ccm&AN=106467420>> Luettu 05.04.2016.

Hiltunen, Tarja 2014. Äitiys, huostaanotto ja voimaantuminen. Väitöskirja. Jyväskylän yliopisto. <http://www.voikukkia.fi/images/Hiltunen_Tarja_vaitoskirja.pdf> Luettu 14.10.2016.

Hirvonen, Eila 2000. Raskaus nuoren valintana. Väitöskirja. Tampereen yliopisto, Hoitotieteen laitos.

Hyödynmaa, Maija – Laukkarinen, Sanni 2010. Tytöstä naiseksi – Tyttöjen kokemuksia naiseksi kasvusta Internetin keskustelupalstoilla. Opinnäytetyö. Tampereen ammattikorkeakoulu. <https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/12938/Hyodynmmaa_Laukkarinen.pdf?sequence=1> Luettu 3.4.2016

Ihmissuhteet 2016. Väestöliitto. Nuoret. Verkkosivusto. <<https://www.vaestoliitto.fi/nuoret/mina-ja-muut/ihmissuhteet/>> Luettu 06.08.2016.

Ikäinstituutti, 2007–2011. Ikääntyvä väestö - Mitä tiedämme ikääntyvästä väestöstä? <<http://www.vapaaehtoiseksiseniorina.fi/ikatietoa/ikaantyyva+vaesto/>> Luettu 7.4.2016.

Jacobs, Janet - Mollborn, Stefanie 2011. "We'll Figure a Way": Teenage Mothers' Experiences in Shifting Social and Economic Contexts. *Qualitative* 35(1). 23–46. <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3285430/> Luettu 05.06.2016.

Jalanko, Hannu 2014. Murrosiän kehitysongelmat tytöillä. Lääkärikirja Duodecim.

Jalonen, Johanna 2011. "Pitäis vähän niinku kaikkee jaksaa" – Nuori yksinhuoltaja ristipaineissa. Tampereen yliopisto. Pro gradu-tutkielma. Yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikkö. <<https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/82953/gradu05401.pdf?sequence=1>> Luettu 20.10.2016.

Juutilainen, Kirsi – Sarkkinen, Mirja 2015 a. Masennus. Varhaisen äitiyden vaatimuksia, ansoja, paineita ja luopumisia. Lääkärikirja Duodecim. Verkkojulkaisu. <http://www.terveysportti.fi.ezproxy.metropolia.fi/dtk/pit/koti?p_artik-keli=mas00043&p_haku=%C3%A4itiys> Luettu 01.05.2016.

Juutilainen, Kirsi – Sarkkinen, Mirja 2015 b. Äidin masennus, parisuhde ja varhainen vanhemmuus. Lääkärikirja Duodecim. Verkkojulkaisu. http://www.terveysportti.fi.ezproxy.metropolia.fi/dtk/pit/koti?p_artik-keli=mas00042&p_haku=%C3%A4itiys Luettu 06.05.2016.

Kuukautiset 2017. Väestöliitto. Nuoret. Verkkosivusto. <<https://www.vaestoliitto.fi/nuoret/murrosika/tyton-keho/kuukautiset/>> Luettu 01.02.2017.

Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta 1983/361. Annettu Helsingissä 8.4.1983.

Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 1994/559. Annettu Helsingissä 28.6.1994.

Lassila, Kati 2000. Äidin ja tyttären välinen kasvatusuhde. Pro gradu- tutkielma. <<https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/8777/kalassila.pdf?sequence=1>> Luettu 5.4.2017.

Lastensuojelulaki 2007/417. Annettu Helsingissä 13.4.2007.

Mannerheimin lastensuojeluliitto MLL 2009 a. Nuoren kasvu ja kehitys; 15–18vuotias; Fyysinen kehitys. Vanhempainnetti-sivusto. <http://www.mll.fi/vanhempainnetti/tietokulma/kasvu_ja_kehitys/15_18-vuotias/fyysinen_kehitys/> Viitattu 02.04.2016

Mannerheimin lastensuojeluliitto MLL 2009 b. 15–18-vuotias: seksuaalinen kehitys. Verkkosivustolla Vanhempainnetti. <http://www.mll.fi/vanhempainnetti/tietokulma/kasvu_ja_kehitys/15_18-vuotias/seksuaalinen_kehitys/> Luettu 02.04.2016.

Minä ja muut: Seurustelu. 2016. Väestöliitto. Nuoret-verkkosivusto. <<http://www.vaestoliitto.fi/nuoret/mina-ja-muut/seurustelu2/>> Luettu 11.11.2016.

Mäntylä, Eveliina 2016. Nyt tulee äitien tinder: Momzie yhdistää äidit. Me Naiset aikakauslehti. Verkkojulkaisu. <http://www.menaiset.fi/artikkeli/suhteet/ihmissuhteet/nyt_tulee_aitien_tinder> Luettu 6.4.2017.

Perheet 2014. Suomen virallinen tilasto SVT. Helsinki: Tilastokeskus. Verkkojulkaisu. <http://www.stat.fi/til/perh/2014/02/perh_2014_02_2015-11-27_kat_005_fi.html> Luettu 11.10.2016.

Rahikka, Niina 2012. Aikuiseksi naiseksi kasvaminen myöhäismodernissa yhteiskunnassa - Haastattelututkimus Kuopion Tyttöjen Talon kävijöiden kokemuksista nyky-yhteiskunnassa kasvamisesta. Pro gradu-tutkielma. Itä-Suomen yliopisto. <http://publications.uef.fi/pub/urn_nbn_fi_uef-20121082/urn_nbn_fi_uef-20121082.pdf> Luettu 09.10.2016.

Rosengren, Bodil 2013. Lapseni kaksi kotia – Nettiluento (perheaikaa.fi). Yhden vanhemman perheiden liitto. Verkkojulkaisu.

Sarajärvi, Anneli – Tuomi, Jouni 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.

Seamark, Clare – Lings, Pamela 2004. Positive experiences of teenage motherhood: a qualitative study. The British Journal of General Practise 54 (508). 813–818. <<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC1324913/>> Luettu 06.04.2016.

Siviilisäädyn muutokset 2015. Suomen virallinen tilasto SVT. Helsinki: Tilastokeskus. Verkkojulkaisu. <http://www.stat.fi/til/ssaaty/2015/ssaaty_2015_2016-04-21_tie_001_fi.html> Luettu 10.11.2016.

Stiles, Anne Scott 2005. Parenting needs, goals & strategies of adolescent mothers. The American Journal of Maternal/Child Nursing 30 (5). 327–333.

Suomen nuorisoyhteistyö – Allianssi ry 2014. Nuorista Suomessa 2014. Ketkä ovat nuoria? Verkkojulkaisu.

Suomisanakirja 2015. s.v. Äiti, Äitiys. <<http://www.suomisanakirja.fi/%C3%A4iti>>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL 2015 a. Perhetyö. Verkkosivusto. <<https://www.thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/peruspalvelut/sosiaalipalvelut/perhetyo>> Luettu 01.03.2017.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL 2015 b. Äitiysneuvola. Verkkosivusto. <https://www.thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/peruspalvelut/aitiys_ja_lastenneuvola/aitiysneuvola> Luettu 5.4.2017.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL 2015 c. Perhevalmennus. Verkkosivusto. <https://www.thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/peruspalvelut/aitiys_ja_lastenneuvola/aitiysneuvola/perhevalmennus> Luettu 6.4.2017.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL 2017. Synnytyksen jälkeinen masennus. Verkkojulkaisu. <https://www.thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/peruspalvelut/aitiys_ja_lastenneuvola/synnytyksen-jalkeinen-masennus> Luettu 5.4.2017.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohje 2012. Saatavana sähköisesti. <http://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf> Luettu 02.02.2017.

Tytön keho 2016. Väestöliitto. Nuoret. Nettisivusto. <<https://www.vaestoliitto.fi/nuoret/murrosika/tyton-keho/>> Luettu 11.12.2016.

Varjus, Kati 2008. Hyvän äitiyden tulkintoja – analyysi Vauva-lehden verkkokeskustelusta. Pro gradu-tutkielma. Tampere: Tampereen yliopisto.

Väestöliitto 2016. Kohtu ja munasarjat. Verkkosivu. <<https://www.vaestoliitto.fi/nuoret/murrosika/tyton-keho/kohtu-ja-munasarjat/>> Luettu 10.11.2016.

World Health Organization WHO 2016. Adolescent pregnancy. Verkkosivusto. <<http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs364/en/>> Luettu 10.11.2016.

Yhden vanhemman perheet tilastoina. 2015. Yhden vanhemman perheiden liitto ry. Verkkodokumentti. <<http://www.yvpl.fi/media/yhden-vanhemman-perheet-tilastoina/>>. Luettu 03.04.2016.

Äitiyslakityöryhmä 2014. Äitiyden sääntely. Oikeusministeriön julkaisu. Mietintöjä ja lausuntoja 50/2014. Saatavilla myös sähköisesti <http://www.oikeusministerio.fi/fi/index/julkaisut/julkaisuarkisto/1415784980693/Files/OMML_50_2014_Aitiyslaki_120_s.pdf>.

Tiedonhakutaulukko

Hakusanat	Kaikki tulokset	Otsikon perusteella valitut	Tiivistelmän perusteella valitut	Koko tekstin perusteella valitut	Hyväksytyt
Medic					
nuort and äit and vanh	2005–2016, kaikki kielet	2	0	0	0
nuort and äit and kasv	2005–2016, kaikki kielet	3	0	0	0
yksinhuoltaja	2006–2016, kaikki kielet	2	0	0	0
äid and nuor and kokemuks	2006–2016, kaikki kielet	1	0	0	0
vanhemmuus and nuori	2005–2016, kaikki kielet	6	0	0	0
rask and nuor	2005–2016, kaikki kielet	26	4	1	
yksinhuolt and vanhem	2005-2016	4	0	0	0
Cinahl					

singles mothers and adolescents	2004-2013	6	2	2	0
adolescent and parenthood transition	2004-2013	2	0	0	0
adolescent and young mothers and parent	2004-2013	18	7	6	1. Higginbottom, Owen, Mathers, Marsh, Kirkham 2006.
Becoming a mother and young	2004-2013	3	1	0	0
motherhood and adolescent mothers and young mother	2004-2013	2	1	1	0
Ovid					
adolescent mothers becoming a parent	2004-2016	1474	4	1	2. Stiles Anne 2005.
NCBI					
teenage motherhood and experiences	2004-2016	580	18	7	3. Seamark, Lings 2004 4. Jacobs, Mollborn 2011. 5. DeVito 2010.
Muut					
Google: nuoret äidit ja vanhemmuus	230 000	4	2	1	6. Jalonen 2015.

Aineiston analyysikehys

Tutkimukset	Tutkimuksen tarkoitus	Kohderyhmä/otos	Aineiston keruu ja analysointi	Tulokset	Huomattavaa
Seamark - Lings 2004 Englanti Tutkimusartikkeli British Journal of General Practise Positive experiences of teenage motherhood: a qualitative study.	Selvittää teiniäitien kokemuksia heidän roolistaan äitinä ja heidän tulevaisuuden odotuksiin	9 teiniäitiä, ensisynnyttäjiä	Puoli-strukturoitu haastattelu/ teemahaastattelu Laadullinen sisällönanalyysi	Positiivinen asenne äitinä oloon, osalle haastatelluista kääntänyt elämän suunnan parempaan. Olivat sitä mieltä, että ovat vielä nuoria ja voivat kouluttautua lastensa kasvaessa isommiksi.	Tutkimuksen teiniäidit kokivat elämänsä olevan vielä edessäpäin
Higginbottom – Kirkham – Mathers – Marsh – Owen 2006 Englanti Tutkimusartikkeli British Journal of Midwifery Early parenthood among young people of minority ethnic origin in England.	Selvittää etnisen teiniäiti vähemmistön kokemuksia vanhemmuudesta Englannissa	41 palveluntarjoajaa 19 nuorta 20-vuotiasta äitiä, jotka olleet teiniäitejä, erilaisista etnisistä taustoista 15 nuorta 20-vuotiasta äitiä 45 nuorta 19-vuotiasta äitiä Kuusi nuorta isää	Haastattelututkimus (Puhelin, yksilö, ryhmä) Laadullinen sisällönanalyysi	Terveystieteiden alan ammattilaisen tuki koettiin tärkeäksi, kokemukset saamasta tuesta olivat se kalaisia; usein yhdistettiin nuoreen ikään. Useimmat nuoret naimisissa olevat etnisen taustan parit olivat tyytyväisiä lapsen saantiin, osa lyhyen shokin jälkeen. Useimmat nuoret äidit olivat sitä mieltä, että äitiys sekä menestyksenkäs, itsenäinen elämä olivat molemmat saavutettavissa. Suurimmalla	Higginbottom – Kirkham – Mathers – Marsh – Owen 2006 Englanti Tutkimusartikkeli British Journal of Midwifery Early parenthood among young people of minority ethnic origin in England.

		Kymmenen nuorten vanhempien isoäitiä		osalla tutkimuksen nuorista oli selkeät ura- ja opiskelusuunnitelmat, mutta useilla oli vaikeuksia saada tarvittavaa lastenhoitoa, taloudellista ja muuta tukea näiden saavuttamiseen. Osalla lapsen saanti oli käännekohta parempaan elämään. Perhesuhteet olivat nuorilla äideillä hyvät, läheiset suhteet omiin äiteihinsä, useilla oma äiti ollut nuori äiti myös. Suurin osa nuorista äideistä ei enää parisuhteessa lapsen isän kanssa.	
Jacobs - Mollborn 2011 Yhdysvallat Tutkimusartikkeli Qualitative Sociology "We'll Figure a Way": Teenage Mothers' Experiences in Shifting Social and Economic Contexts	Selvittää kuinka varhainen lapsensaanti vaikuttaa nuoriin aikuisiin ja heidän lapsiinsa sekä mitkä tekijät vaikuttavat teiniäitien elämänlaatuun.	55 äitiä, jotka ovat saaneet lapsen ennen 20 ikävuotta	Haastattelututkimus	Teiniäidit kohtaavat haasteita jokapäiväisessä elämässään taloudellisissa ja sosiaalisissa asioissa. Teiniäitiys on yhdistetty alhaiseen sosioekonomiseen asemaan muun muassa hyvinvoinnin osalta. Useasti nuorilla äideillä ei ole puolisoa tukena katta-	

				maan kustannuksia. Yhteisöt eivät katso teiniäitiyttä sosiaalisesti kovin hyväksyttävänä.	
DeVito 2010 Yhdysvallat Tutkimusartikkeli The Journal of Perinatal Education How Adolescent Mothers Feel About Becoming a Parent	Selvittää ja ymmärtää ensimmäistä kertaa teiniäitinä olevien kokemuksia vanhemmuudesta 4-6 viikkoa synnytyksestä	126 nuorta alle 19-vuotiaasta äitiä	Kyselytutkimus Sisällön analyysi Laadullinen sisällönanalyysi	Teiniäidit taistelevat sosiaalisten ja vanhemmuuden tarpeiden välillä. Teiniäidit usein tukeutuvat heidän äitiinsä vauvan hoidossa ja kokivat tietonsa vauvan hoidosta puutteellisiksi. Nuoret äidit kokivat saaneensa tukea neuvoloissa vauvan syntymän jälkeen, mutta nuoret äidit kokivat paljon hämmennystä ja epätietoisuutta vauvan hoidossa. Nuoret äidit kokivat syrjäytyvänsä ryhmästä, kokivat olonsa yksinäiseksi ja hylätyksi vauvan syntymän jälkeen. He kokivat uuteen rooliin vanhempana sopeutumisen haastavana, eivätkä saaneet toivomaansa tukea lapsen isältä.	

Stiles 2005 Yhdysvallat Tutkimusartikkeli The American Journal of Maternal/Child Nursing Parenting Needs, Goals & Strategies of Adolescent Mothers	Tunnistaa ja järjestää teiniäitien tarpeita, tavoitteita ja suunnitelmia vanhemmuudessa	Viisi 18-vuotiasta äitiä, naimattomia	Haastattelututkimus Laadullinen sisälönanalyysi	Nuoret äidit tarvitsevat tukea ja tietoa lapseen ja itseensä liittyvissä asioissa. Nuoret tarvitsivat muun muassa lastenhoitoapua, tietoa lapsen terveyteen liittyvissä asioissa ja toivoivat lapsen isän apua tuloksetta. Itseensä liittyvässä tuessa kaivattiin emotionaalista ja taloudellista tukea.
Schrag – Schidt – Tieszen 2014 Yhdysvallat Tutkimusartikkeli Child and Adolescent Social Work Journal Social Support Networks of Single Young Mothers	Tutkia nuorten naimattomien äitien sosiaalista tukea	18 nuorta äitiä, ikä 18–21 vuotta, kodittomien yksinhuoltajien keskus, afroamerikkalaisia	Haastattelututkimus Laadullinen sisälönanalyysi	Perhe ja ystävät olivat kaikista suurin tuki nuorilla äideillä, myös Nuoret kamppailivat itsenäistymisen ja perheen taloudellisen tuen haluumisen välillä.
Jalonen 2011 Suomi Pro gradu – tutkielma Tampereen yliopisto "Pitäis vähän niinku kaikkee jak-saa" – Nuori yksinhuoltaja ristipai-neissa	Miten nuori yksinhuoltaja-äiti kokee elämäntilan-teensa ja millaiset asiat edistäisivät jaksamista	11 nuorta äitiä	Teemahaastattelu Diskurssianalyysi	Äidit eivät kokeneet lapsen olevan esteenä opiskelulle, vaikeata saada tarvittavaa terveydenhuoltoa,

Pelkistys

Primääriaineisto	Pelkistetty ilmaus
1) The women expressed positive attitudes to being mothers and described how it had affected their lives. (Seamark - Lings 2004: 813.) Naiset ilmaisivat positiivista asennetta äitiyteen ja kuvailivat, kuinka äitiys on vaikuttanut heidän elämänsä.	Positiivinen asenne äitiyttä kohtaan
2) For some, motherhood had been the impetus to change direction and consider a career, because they had someone else for whom they were responsible. (Seamark – Lings 2004: 813.) Joillekin äitiys oli ollut sysäys vaihtamaan suuntaa ja harkita uraa, koska heidän tuli nyt huolehtia ja olla vastuussa jostakin toisesta ihmisestä.	Vauvan tulon positiivinen vaikutus äitiin
3) They recognised that they were still young enough to enter further education or other aspects of employment as their children grew up. (Seamark – Lings 2004: 813.) He tiedostivat sen, että ovat vielä niin nuoria, että pystyvät jatko-opiskelemaan tai työskentelemään, kun lapsensa kasvavat.	Teiniäitiys ei esteenä uran luomiselle myöhemmin
4) For the women in this study, having been a teenage mother did not mean that their life and future were all over. (Seamark – Lings 2004: 813.) Tutkimuksen naisille teiniäitiys ei tarkoittanut sitä, että elämä ja tulevaisuus ovat ohitse.	Teiniäitiys ei tarkoittanut elämän päättymistä
5) Motherhood and bringing up children were valued in their own right. (Seamark – Lings 2004: 813.) Äitiyttä ja lasten saantia arvostettiin.	Arvostus äitiyttä kohtaan
6) The women were realistic about their futures, often making plans to develop their careers. (Seamark – Lings 2004: 813.) Naiset olivat realistisia tulevaisuuden suhteen ja tekivät suunnitelmia uran edistämiseksi.	Suunnitelmien tekeminen uran edistämiseksi
7) Although most of the women had not planned their pregnancy, and the reaction of their partners and family may not have been initially supportive, they had very positive attitudes to being a mother and what that meant to them. (Seamark – Lings 2004: 815.) Vaikka useimmat naisista eivät olleet suunnitelleet raskautta ja kumppanien sekä perheen reaktio ei ehkä ollut suotuisa, heillä oli hyvin positiivinen asenna äitiyteen ja siihen mitä se merkitsi heille.	Äitiyden positiivinen vaikutus nuoreen Perheen ristiriitainen suhtautuminen vanhemmuuteen
8) Most of the women had felt an immediate bonding relationship when the baby was born (Seamark – Lings 2004: 815.) Useimmat naiset olivat kokeneet heti kiintymyssuhteen vastasyntyneeseen lapseen.	Äidin ja vauvan välinen kiintymyssuhde
9) "I thought she was fantastic, fabulous. She changed me as soon as she was born. I grew up straight away. And ever since she was born, she	Lapsen positiiviset vaikutukset äitiin

made me feel completely different. I sort of totally grew up.” (Seamark – Lings 2004: 815.) Mielestäni hän oli mahtava, ihana. Hän muutti minua heti synnyttyään. Kasvoin sillä sekunnilla. Siitä lähtien kun hän syntyi, vauva sai minut tuntemaan aivan erilaiselta, minä ikään kuin kasvoin aikuiseksi.	
10) I wish I'd waited until I'd got my career underway, or until I'd found a partner that we'd planned it with, and that could [have] maybe given us a better start. But at the same time if I hadn't had [the] baby I might not have chosen the career that I wanted to be in. I think maybe he's given me a bit of a push, to sort my life out into what I want to do and where I want to go. So I think there's a lot of positive things come out of it as well ...' (Seamark – Lings 2004: 816.) Toivon, että olisin odottanut siihen asti että urani olisi aluillaan tai olisin löytänyt kumppanin jonka kanssa suunnitella sitä ja se olisi voinut ehkä antaa meille paremman alun. Mutta samaan aikaan jos en olisi saanut vauvaa, en olisi saattanut valita uraa jolla haluaisin olla. Uskon, että ehkä hän on antanut minulle pienen sysäyksen järjestellä elämäni sen suhteen mitä haluan tehdä ja mihin mennä. Joten mielestäni tästä on seurannut paljon positiivista myös...	Lapsen vaikutus elämään positiivisesti
11) As mentioned, some of the young mothers had already started on their career development. (Seamark – Lings 2004: 816.) Kuten mainittua, jotkut nuoret äidit olivat jo aloittaneet uran kehittämisen.	Konkreettisten urasuunnitelmien toteuttaminen
12) Although their plans for the future may have been disrupted by their pregnancy they certainly did not see their lives as having been ruined by it. (Seamark – Lings 2004: 817.) Vaikka heidän tulevaisuuden suunnitelmat saattoivat olla keskeytyneet raskauden vuoksi, he eivät selvästi nähneet elämiensä olevan pilalla siitä	Äitiys ei pilannut nuoren elämää
13) On the whole the young mothers were very positive about their experiences of motherhood. (Seamark – Lings 2004.) Kokonaisuudessaan nuorilla äideillä oli hyvin positiivisia kokemuksia äitiydestä	Positiivinen kokemus äitiydestä
14) This study also found that being a parent made the mothers feel they were stronger and more competent and responsible than before they had children. (Seamark – Lings 2004: 817.) Tutkimus osoitti, että vanhempana olo on saanut äidit tuntemaan itsensä vahvemmiksi ja kyvykkäimmiksi ja vastuullisemmiksi.	Vanhemmuuden positiiviset vaikutukset nuoreen
15) Although they realised that they had missed out on some of the experiences of their contemporaries, they saw motherhood as more rewarding. (Seamark – Lings 2004: 818.) Vaikka he tajusivat, että he olivat jääneet paitsi joistakin ikätovereidensa kokemuksista, he näkivät äitiyden palkitsevampana.	Äitiyden näkeminen palkitsevana

16) They were optimistic about their futures and often planning new careers. (Seamark – Lings 2004: 818) He olivat optimistisia tulevaisuuden suhteen ja usein tekemässä uusia urasuunnitelmia.	Positiivinen asenne tulevaisuuteen Tulevaisuuden suunnitelmien luominen
17) Most of these young mothers were not in settled relationships with the father of their child (Higginbottom – Owen – Mathers – Marsh – Kirkham 2006: 143.) Suurin osa nuorista äideistä ei ollut parisuhteessa lapsensa isän kanssa	Suurin osa nuorista äideistä ei parisuhteessa lapsen isän kanssa
18) Our participants viewed motherhood as bringing increased status in relation to their self-perception, and the regard in which they were held by other family members. (Higginbottom – Owen – Mathers – Marsh – Kirkham 2006: 143.) Osallistujat katsoivat äitiyden nostaneen heidän käsitystään itsestään ja nostivat heidän asemaansa muun perheen silmissä.	Äitiyden positiiviset vaikutukset itsetuntoon ja asemaan
19) A picture emerged of strong family support for the young parents in our study. (Higginbottom – Owen – Mathers – Marsh – Kirkham 2006: 144.) Osallistujilla tutkimuksessa oli vahva perheen tuki.	Perheen vahva tuki vanhemmuudessa
20) Most commonly the young women in the study identified their mother as their most significant supporter, both in terms of practical help, and advice, and psychological support. (Higginbottom – Owen – Mathers – Marsh – Kirkham 2006: 144.) Useimmiten tutkimuksen nuoret naiset identioivat heidän äitinsä kaikista merkittävimmäksi tuen antajaksi. Teinien äidit antoivat käytännön apua, neuvoja ja psykologista tukea.	Oma äiti merkittävänä tuen antajana
21) Young parents shared with us their experiences of receiving unsolicited comments from members of the general public, regarding their status: "Well when I go out to town, there's a lot of elderly people that make comments and stare and they just say stuff like, 'oh she's a bit young to have a baby'." (Higginbottom – Owen – Mathers – Marsh – Kirkham 2006: 144.) Nuoret vanhemmat kertoivat saaneensa epäasiallisia kommentteja tuntemattomilta ihmisiltä tilanteestaan: "Kun menen kaupungille, siellä on paljon vanhempia ihmisiä jotka kommentoivat ja tuijottavat ja sanovat asioita kuten, 'oh, hän on hieman nuori äidiksi'".	Yhteisön suhtautuminen teiniäitiyteen
22) 'Cause she was just there, she was on the phone if I needed her. She was there if I needed anything like nappies, she was there in a flash. She was just there, totally there 100%. (Higginbottom – Owen – Mathers – Marsh – Kirkham 2006: 144.) Koska hän oli läsnä, hän oli puhelimen päässä, jos tarvitsin häntä. Hän oli läsnä, jos tarvitsin	Oman äidin läsnäolo teiniäidin tukena

mitä vaan kuten päiväunia, hän oli hetkessä täällä. Hän oli vain paikalla, aivan 100%.	
23) commonly the young women reported closer relationships with their mother than had existed before the pregnancy. (Higginbottom – Owen – Mathers – Marsh – Kirkham 2006: 144.) Yleisimmin nuoret naiset raportoivat lähemmistä väleistä äiteihinsä verrattuna siihen millaiset ne olivat ennen raskautta.	Läheisempi suhde omaan äitiin
24) Few of the young women had an enduring relationship with the father of their child. (Higginbottom – Owen – Mathers – Marsh – Kirkham 2006: 144.) Muutamalla nuorella naisella oli pysyvä parisuhde lapsen isän kanssa.	Parisuhde lapsen isän kanssa muutamilla
25) Of concern to participants was the limited amount of information, and explanation they were given in relation to procedures during labour, and childbirth. (Higginbottom – Owen – Mathers – Marsh – Kirkham 2006: 144.) Huolenaiheena oli myös vähäinen tiedon saanti ja asioiden läpikäynti synnytykseen ja lapseen liittyen.	Tiedonpuute synnytykseen ja lapseen liittyen
26) In contrast to previous generation most of the young people in this study has clear career aspirations. (Higginbottom – Owen – Mathers – Marsh – Kirkham 2006: 144.) Suurimmalla osalla tutkimuksen ihmistä oli kirkaat urasuunnitelmat	Kirkaat tulevaisuudensuunnitelmat
27) Having a baby at young age was not perceived by most to be a barrier to re-establishing a career trajectory at a later date. (Higginbottom – Owen – Mathers – Marsh – Kirkham 2006: 144.) Nuorena saatua lasta ei pidetty esteenä hankkia uraa myöhemmässä vaiheessa.	Teiniäitiys ei esteenä uran luomiselle myöhemmin
28) The needs of young fathers are often overlooked, with services focusing on the young women. (Higginbottom – Owen – Mathers – Marsh – Kirkham 2006: 146.) Nuorten isien tarpeet ovat usein sivuutettu palveluiden keskittyessä nuoriin äiteihin.	Isän tukeminen vanhemmuudessa usein heikkoa
29) Family support and the close relationship with the young parent's mother were crucial to a positive experience of early motherhood. (Higginbottom – Owen – Mathers – Marsh – Kirkham 2006: 146.) Perheen tuki ja läheinen suhde äitiin oli välttämätöntä positiivisessa kokemuksessa varhaisesta lasten saannista.	Perheen tuki edistämässä positiivista kokemusta äitiydestä Läheinen suhde omaan äitiin
30) Nearly all were living with their children, and about half were living with a partner. (Jacobs – Mollborn 2011: 26.) Lähes kaikki asuivat lapsensa kanssa ja noin puolet asuivat kumppanin kanssa.	Kumppanin läsnäolo osalla äideistä
31) Generally, both participants' families and U.S. society currently evidence a sense of obligation to support young mothers and their children at	Yhteiskunnan negatiivinen suhtautuminen nuoriin äiteihin

least minimally, accompanied by clear disapproval of their life choices. (Jacobs – Mollborn 2011: 28.) Yleisesti, molempien osallistujien perheet ja yhteiskunta todistavat velvollisuutta tukea nuoria äitejä ja heidän lapsiaan ainakin minimaalisesti, mukanaan selkeää paheksuntaa heidän elämän valinnoistaan.	
32) Although participants' circumstances varied, nearly all told us that they were receiving at least some support from family members (although friends typically did not have children of their own to care for, they were rarely an important source of support). (Jacobs – Mollborn 2011: 31.) Vaikkakin osallistujien tilanteen vaihtelivat, lähes kaikki kertoivat, että saivat edes jotakin tukea perheen jäseniltään (vaikka ystävillä ei yleensä ollut omia lapsia huolehdittavanaan, he olivat harvemmin tärkeä tuen lähde).	Perheenjäsenien tuki Ystävät harvemmin merkittävän tuen lähteenä
33) As with many of the mothers we interviewed, Adriana reported getting a lot of help from some family members but not others. (Jacobs – Mollborn 2011: 31.) Kuten moni muu haastateltu äiti, Adriana kertoi saavansa paljon apua joiltakin perheenjäseniltä, mutta ei kaikilta.	Perheen antaman tuen vaihtelevuus
34) However, about half said that at least some family members were not helping them as much as the participants had expected. (Jacobs – Mollborn 2011: 31.) Kuitenkin, noin puolet sanoivat, että jotkut perheenjäsenet eivät auttaneet heitä niin paljon kuin he olisivat odottaneet.	Odotukset perheenjäsenten tarjoamasta tuesta
35) Although at least some family members usually help young mothers, the responsibility for arranging support rests wholly with the mother, and she knows support could be withdrawn at any time. (Jacobs - Mollborn 2011: 32.) Vaikka jotkut perheen jäsenet usein auttoivat nuoria äitejä, vastuu tuen järjestämisestä jää täysin äidille, ja hän myös tietää, että tuki saatetaan perua minä hetkenä hyvänsä.	Vastuu lapsesta yksin äidillä Perheen antaman tuen epävarmuus
36) Interestingly, even when the baby's father lived in the household, many young mothers cited one or both of their parents rather than their partner as the person who helps them most. (Jacobs - Mollborn 2011: 33.) Mielenkiintoisesti, vaikka lapsen isä asui samassa taloudessa, useat nuoret äidit listasivat yhden tai molemmat vanhemmat mieluummin kuin heidän kumppaninsa henkilönä joka auttaa heitä eniten.	Lapsen isän riittämätön apu lastenhoidossa Vanhemmat merkittävänä avun lähteenä
37) In some cases, fathers did not provide meaningful support. (Jacobs - Mollborn 2011: 33.) Joissakin tapauksissa isät eivät tarjonneet merkityksellistä tukea.	Lapsen isän merkityksellisen tuen puuttuminen
38) While most fathers provided some level of informal support for the child, it was often sporadic and on the father's terms. (Jacobs - Mollborn 2011: 34.)	Lapsen isän tuki usein satunnaista ja isän ehdoilla

Sillä välin, kun suurin osa iseistä tarjoaa jonkun asteista epävirallista tukea lapsilleen, se oli usein satunnaista ja isän ehdoilla.	
39) I think—I don't know, really. I think that I was pregnant, not so much that I had sex, but that I was pregnant, because they knew—they thought that my life was coming to an end. I told them, "It's not. I can still go to school. I can still do everything." (Jacobs - Mollborn 2011: 35.) Luulen, tai en oikeasti tiedä. Luulen että siksi koska olin raskaana, ei niinkään koska harrastin seksiä, mutta että olin raskaana. He tiesivät – he ajattelivat että elämäni olisi päättymässä siihen. Kerroin heille, "Se ei ole. Voin edelleen mennä kouluun. Voin edelleen tehdä kaikkea."	Teiniäitiyden näkeminen positiivisena tulevaisuuden suhteen Vanhempien huono suhtautuminen nuoren äitiyteen
40) It was very rare for young mothers to cite friends as important sources of support in their lives. (Jacobs – Mollborn 2011: 37.) Oli hyvin harvinaista nuorille äideille merkitä ystävät tärkeäksi tuen lähteeksi elämässään.	Ystävien tuen puuttuminen
41) It was rare for our participants to report being friends with other teen mothers, unless they had gotten to know others in their situation because of attending the school for pregnant and parenting teens. (Jacobs- Mollborn 2011: 37.) Oli harvinaista osallistujillemme kertoa olevansa ystävä toisen teiniäidin kanssa, ellei he ole tutustuneet samassa tilanteessa oleviin osallistujaisaan raskaana ja teiniäitinä oleville suunnattuun kouluun.	Vertaistuen puuttuminen
42) Nearly all of the young mothers had concrete career plans and a fairly clear, hopeful picture of where they saw themselves a year from the time of interview. (Jacobs – Mollborn 2011: 39.) Lähes jokaisella nuorella äidillä oli konkreettisia urasuunnitelmia tai melko kirkkaita, toiveikkaita kuvia siitä, missä he näkivät itsensä vuosi haastattelusta.	Selkeät tulevaisuudensuunnitelmat
43) Adolescent mothers in my preliminary study identified their own mother as a consistent, dependable source of emotional support that positively influenced their self-perceptions of parenting. (DeVito 2010: 26.) Teiniäidit alustavassa tutkimuksessani nimesivät oman äitinsä pysyvänä ja luotettavana emotionaalisen tuen lähteenä, joka vaikutti positiivisesti heidän käsitykseensä itsestään vanhempana.	Oman äidin tuen positiivinen vaikutus vanhemmuuteen
44) However, for many of the adolescent mothers in the study sample, the father of the newborn was not consistently supportive or did not share parenting duties (DeVito 2010: 27.) Kuitenkin, monilla tämän tutkimuksen teiniäideillä vastasyntyneen lapsensa isä ei ollut johdonmukaisesti tukeva tai jakanut vanhemmuuden vastuita ja tehtäviä.	Lapsen isä ei jakamassa vastuuta lapsen hoidosta
45) The theme conveys an adolescent mother's struggle between having particular social and	Tasapainoilu kahden roolin välillä

parenting needs associated with her stage of adolescent development and, at the same time, being a new parent who must meet the demands of caring for her own child (Devito 2010: 28.)	
46) In many cases, the adolescents reported avoiding the demands of their new role as a parent and, instead, relied on their mother or grandmother to assume primary responsibility for the care of their infant. (Devito 2010: 29.) Useimmissa tapauksissa, nuoret raportoivat välttelevänsä uuden roolinsa vaatimuksia vanhempana, ja sen sijaan turvautuivat äitiinsä tai isoäitiinsä olettaen heiltä ensisijaista vastuuta vastasyntyneen hoidosta.	Uuden roolin tuoman vastuun pakeneminen Omaan äitiin turvautuminen lapsen hoidossa
47) The adolescent mothers in the study often described having a lack of knowledge in how to care for their newborn. (DeVito 2010: 29.) Tutkimuksen nuoret äidit kuvailivat tiedonpuutettaan vastasyntyneen hoidossa.	Tiedon puute vauvan hoidossa
48) They said the nurses and nurse-midwives listened to their specific concerns as an adolescent mother and were helpful in providing direction in caring for their newborn (DeVito 2010: 29.) Sairaanhoitajat ja kättilöt kuuntelivat heidän huoliaan nuorena äitinä ja auttoivat sekä ohjeistivat vastasyntyneen hoidossa.	Hoitajien apu ja tuki vauvan hoidossa
49) Many adolescents said their peers did not understand what they were going through; consequently, a distance developed with their friends or dissolution of friendships occurred. (DeVito 2010: 30.) Useat nuoret kertoivat, etteivät heidän ystävänsä ymmärtäneet mitä he kävivät lävitse: siitä seuraten, he etääntyivät ystävistään tai ystävyssuhteet päättyivät.	Ystävyssuhteiden päättyminen äidiksi tultua Vertaistuen puuttuminen
50) For example, adolescent mothers may feel emotionally overwhelmed with their new role as a parent and, so, yearn to be "mothered," nurtured, and reassured by their own mother. (DeVito 2010: 31.) Esimerkiksi, nuoret äidit saattavat tuntea itsensä emotionaalisesti häkellyneiksi uudessa roolissaan vanhempana ja siten kaipaavat tulla hoivatuksi ja oman äitiinsä tynnyttelemäksi.	Hämmennys uudessa roolissa Oman äidin rooli nuoren oman kasvun tukijana
51) They also need direction in how to find available resources so that they know there is someone they can turn to or somewhere they can go for support in learning how to parent (DeVito 2010: 31.) He tarvitsevat myös ohjausta löytää tarjolla olevia resursseja, jotta he tietäisivät, että on joku jonka puoleen kääntyä tai mihin mennä vanhemmuuteen kasvussa ja tuessa.	Ohjaus tuen löytämisessä
52) Thus, adolescent mothers need to feel understood and supported by educators and health-care providers who can provide age-appropriate instruction and welcoming opportunities for the adolescents to voice their concerns	Kasvattajien ja terveydenhuollon ammattilaisten ymmärrys ja ohjaus nuorten huolissa

and frustrations with being a parent. (DeVito 2010: 31-32.) Nuoret äidit tarvitsevat tuntea itsensä ymmärretyiksi ja tuetuiksi opettajilta ja terveydenhuollon ammattilaisilta jotka voivat tarjota ikään sopivaa ohjausta ja tuntea itsensä tervetulleeksi esittämään huoliaan ja turhautumistaan vanhempana olossa.	
53) Adolescent mothers also need support from peers who understand and can identify with their new role as a parent. (DeVito 2010: 32.) Nuore äidit tarvitsevat myös tukea niiltä, jotka ymmärtävät ja jotka voivat samaistua heidän rooliinsa vanhempana.	Vertaistuen tarve vanhemmuuteen kasvussa
54) Due to adolescents' heightened need to feel accepted and supported by their peers, adolescent mothers require extra encouragement and opportunities to develop new friendships with other adolescent mothers who share their experience of being a parent and provide an important source of peer support and reassurance. (DeVito 2010: 32.) Nuorten äitien korostunut tarve tuntea itsensä hyväksytyksi ja ystäviensä tukemaksi vaatii erityistä rohkaisua ja mahdollisuuksia kehittää uusia ystävyysuhteita muiden nuorten äitien kanssa, jotka jakavat kokemuksia vanhemmuudesta ja tarjoavat tärkeän tuen ja rauhoittelun lähteitä.	Vertaistuen tärkeys vanhemmuuteen kasvussa Nuoren tarve saada rohkaisua
55) Thus, adolescent mothers need guidance in recognizing the reality of their role as a new parent, setting specific and attainable goals for the future, and seeking resources that support their efforts. (DeVito 2010: 32.) Nuore äidit tarvitsevat ohjausta ymmärtää heidän uutta rooliaan vanhempana, asettaa tiettyjä ja saavutettavissa olevia tavoitteita tulevaisuudelle ja etsiä resursseja jotka tukevat heidän ponnisteluitaan.	Nuorten tarve saada ohjausta Voimavarojen löytäminen uudessa tilanteessa
56) They especially need nurses and child-birth educators who listen to, understand, and can address what adolescent mothers specifically need and want to know regarding how to care for their newborn and how to become an effective parent while, at the same time, continue to successfully advance in their adolescent development. (DeVito 2010: 32.) He erityisesti tarvitsevat sairaanhoitajia ja kätilöitä jotka kuuntelevat, ymmärtävät ja voivat osoittaa mitä nuoret äidit erityisesti tarvitsevat ja haluavat tietää vastasyntyneen hoidosta, ja kuinka kasvaa vanhemmaksi samaan aikaan kun he jatkavat onnistuneesti edistymistään omassa kehityksessään.	Ohjauksen ja tuen tarve hoitajilta vanhemmuuteen kasvussa
57) Social gatherings and group learning activities provide adolescent mothers the opportunity to develop new friendships with other adolescent mothers and to share the experience of being a new parent with peers who understand their situation. (DeVito 2010: 33.)	Vertaistukiryhmät ovat tärkeitä uusien ystävyssuhteiden luomisessa

Sosiaaliset kokoontumiset ja ryhmätyöskentely aktiviteetit tarjoavat nuorille äideille mahdollisuuden luoda uusia ystävyyssuhteita muiden nuorten äitien kanssa ja jakaa kokemuksia tuoreena vanhempana olosta vertaistensa kanssa, jotka ymmärtävät tilannetta.	
58) Teen mothers identified their needs as support and knowledge. (Stiles 2005: 327.) Teiniäidit identioivat heidän tarpeikseen tuen ja tietämyksen.	Tuen ja tiedon tarve vanhemmuudessa
59) Father involvement with the babies was variable, ranging from 0 to 15 hours per week. (Stiles 2005: 2005:) Isän osallistuminen lapsen kanssa vaihteli 0-15 tuntiin iikossa.	Lapsen isän osallistuminen vaihteli suuresti
60) Four participants wanted the baby's father to help care for the child but were unsuccessful in getting his consistent help. (Stiles 2005: 330.) Neljä osallistujaa halusivat lapsensa isän auttavan lapsesta huolehtimessa mutta eivät onnistuneet saamaan hänen säännöllistä apuaan.	Isän haluttomuus auttaa lapsen hoidossa
61) One teen stated, "For me, talking to someone—having somebody to help you out with your problems—that would probably be my biggest need." (Stiles 2005: 330.) Yksi teini ilmoitti, "Minulle, jollekin puhuminen – joku joka auttaa sinua ongelmissa – se olisi minulle luultavasti suurin tarve.	Emotionaalisen tuen tarve vanhemmuudessa
62) "I mean it's kind of hard to go to school and take care of your baby, sometimes when your baby gets sick you miss school and it kind of messes you up." (Stiles 2005: 331.) "Tarkoitan, se on erittäin vaikeaa käydä koulussa ja huolehtia vauvasta, joskus kun lapsi on sairaana minun täytyy jättää kouluun meno välistä ja se tavallaan sekoittaa minua."	Vaikeudet koulun ja lapsenhoidon yhdistämisessä
63) Peer support was very important. (Stiles 2005: 332.) Vertaistuki oli erittäin tärkeää.	Vertaistuen tärkeys
64) Knowing they had a trusted professional nurse who could provide honest answers and maintain their confidentiality was very important. (Stiles 2005: 332.) Tieto siitä, että heillä oli luotettava sairaanhoitaja, joka tarjosi rehellisiä vastauksia, jolla oli salassapitovelvoite oli hyvin tärkeää.	Luotettavan ammattilaisen saatavuus
65) Several teens in this study mentioned the need for emotional support from an adult who would listen without judging. (Stiles 2005: 333.) Useat teinit tässä tutkimuksessa mainitsivat tarpeen saada emotionaalista tukea aikuiselta, joka kuuntelisi tuomitsematta tärkeäksi.	Emotionaalisen tuen tarve aikuiselta
66) Their own children motivate many of the young mothers to find stable jobs and living situations. (Schrag – Schmidt-Tieszen 2014: 320.)	Lapset motivaation lähteenä

Heidän omat lapsensa motivoivat nuoria äitejä löytämään vakituisia töitä ja asumisjärjestelyitä.	
67) There's little stuff I do, like she smiles only when I do it, or she knows my smell like no matter what I try to change. With her it's like a bonded mother and child but with other people is just family, family, nothing new, you see them everyday...but with her it's new everyday. (Schrage – Schmidt-Tieszen 2014: 320.) On pieniä asioita mitä teen, esimerkiksi hän hymyilee vain silloin kun teen sen, tai hän tietää tuoksuni mitä vaan vaihdan. Hänen kanssaan se on vain side äidin ja lapsen välillä, mutta muiden ihmisten kanssa on vain perhettä, perhettä, ei mitään uutta, näet heitä joka päivä...mutta hänen kanssaan on uutta joka päivä.	Äidin ja lapsen välinen side
68) Some participants reported a very strong connection with family, and felt they could rely on them. (Schrage – Schmidt-Tieszen 2014: 320.) Jotkut äidit kertoivat suhteensa perheeseensä hyvin läheisiksi ja uskoivat, että voivat luottaa heihin.	Perhe merkittävänä tuen lähteenä
69) Half of the young mothers claimed that their children made them feel good about themselves, or that they had a mutual helping relationship with them. (Schrage – Schmidt-Tieszen 2014: 320.) Puolet äideistä sanoivat lapsen saavan heidät tuntemaan itsensä hyväksi, tai heillä oli yhteinen auttamissuhde.	Lapsen positiivinen vaikutus äidin itsetuntoon
70) Mother figures were reported as the most supportive family members. (Schrage – Schmidt-Tieszen 2014: 320.) Oma äiti kuvailtiin olevan kaikista tukevin perheenjäsen.	Oma äiti merkittävimpana tuen lähteenä
71) 'I know she's always there. I can talk to her about anything and she won't judge me... its just bond. Like I know if she was with me, living with me, we'll laugh about things and watch movies together and everything.' (Schrage – Schmidt-Tieszen 2014: 321.) "Tiedän, että hän on aina saatavilla. Voin puhua hänelle mistä vaan ja hän ei tuomitse minua... Se on yhteys. Tiedän, että kun hän on kanssani, asuisi kanssani, me nauraisimme asioille ja katsoisimme elokuvia yhdessä ja muuta."	Nuoren läheinen suhde omaan äitiin
72) Participant descriptions of the child's father fell into four groups: fathers who were completely absent from the family, fathers who offered minimal support, those who were involved in a very positive way, and those involved but in a very negative way. (Schrage – Schmidt-Tieszen 2014: 322.) Osallistujien kuvaukset lastensa isistä jakautuivat neljään ryhmään: isät jotka olivat kokonaan poissa perheen elämästä, isät jotka tarjosivat minimaalista tukea, ne jotka osallistuivat erittäin positiivisella tavalla ja ne jotka osallistuivat erittäin negatiivisella tavalla.	Lapsen elämään osallistumisen vaihtelevuus lasten isillä

73) Others, like Shontel, wished the father of her children would be more involved: "I feel bad for myself cause (my child's father) don't do his part. (I wish he would) be a father. Help provide for them. Be in their life. Teach them." (Schrag – Schmidt-Tieszen 2014: 322.) Muut, kuten Shontel, toivoi että lapsensa isä olisi enemmän osallistuva: "Minusta tuntuu pahalta, koska lapseni isä ei tee osaansa. Toivoisin, että hän olisi isä lapselleen. Auttaisi elättämään heitä. Olisi heidän elämässään. Opettaisi heitä."	Lapsen isän osallistumattomuus lapsen elämään
74) Laurie wishes she had some extra encouragement, and had someone to talk with about parenting questions, "I'm trying to make some good choices...I ask my case manager (for help) sometimes. I usually just try to figure it out." (Schrag – Schmidt-Tieszen 2014: 323.) Laurie toivoi, että hänellä olisi saanu lisärohkaista, ja hänellä olisi ollut joku kenelle puhua pulmista vanhemmuudessa, "Yritän tehdä hyviä ratkaisuja.. Kysyn palveluohjaajaltani apua joskus. Yleensä yritän vain itse ratkaista asian."	Kuuntelijan tarve pulmissa
75) Interviewees tended to place their families into one of two categories: supportive or negative. (Schrag – Schmidt-Tieszen 2014: 323.) Osallistujat sijoittivat perheen tuen kahteen kategoriaan: tukevaan tai negatiiviseen.	Perheen antaman tuen jakautuminen
76) The father of the child is usually unhelpful. (Schrag – Schmidt-Tieszen 2014: 324.) Lapsen isä ei usein auta.	Lapsen isän avun puute
77) Peer support groups may be helpful for these adolescents, providing a range of support from empathizing to providing respite, emotional support and offering advice. (Schrag – Schmidt-Tieszen 2014: 324.) Vertaistukiryhmät voivat tarjota apua nuorille, tarjoten tukea empatiasta emotionaaliseen tukeen ja tiedon saantiin.	Vertaistukiryhmät vanhemmuuden tukena
78) Many of the participants lost contact with their friends. (Schrag–Schmidt-Tieszen 2014: 325.) Useat osallistujat kadottivat yhteyden ystäviinsä.	Ystävien katoaminen äidiksi tultua
79) "Päivääkään en vaihtais pois pojan kanssa olosta. Tosi paljon se vie, mutta kyllä se sit antaa tosi paljon." (Jalonen 2011: 26.)	Äitiyden näkeminen palkitsevana
80) Saritalla oli monia, osittain jo toteutusvaiheessa olevia suunnitelmia liittyen työhön ja opiskeluun, sekä taideharrastukseen liittyviä projekteja. (Jalonen 2011: 28.)	Tulevaisuuden suunnitelmat
81) Sanna liitti yksinhuoltajuuteen myös suoravähättelyn kohtaamisen kokemuksen: terveyskeskuksessa häntä "ei oteta tosissaan", millä oli miltei kohtalokkaat seuraukset, kun hänen lapsensa ei saanut asianmukaista hoitoa, kun äidin huolta ei kuultu eikä lasta tutkittu ajoissa. (Jalonen 2011: 32.)	Terveystuon ammattilaisten negatiivinen suhtautuminen nuoriin yksinhuoltajaäiteihin

82) Saritan sanoin yksinhuoltajuus ”ei sulje pois äitiyden hienouksia”, mutta se on ”paljon haastavampaa ja osittain raskaampaakin”, koska on ”paljon enempi vastuuta”. (Jalonen 2011: 32.)	Vastuu lapsesta yksinhuoltajuudessa
83) Haastateltavat toivat esiin yhteisöllisyyttä synnyttävän yksinhuoltajuuden: positiivisena yksinhuoltajuudessa on se, että muista yksinhuoltajista löytää helposti ystäviä, etenkin jos ja kun heitä asuu naapurustossakin aika paljon. (Jalonen 2011: 32.)	Vertaistuen merkitys yksinhuoltajuudessa
84) Sanna nosti vahvasti yksinhuoltajuuden positiivisena piirteensä esiin myös sen, että yksinhuoltajana hän ”on tärkein” lapselle, mikä tuntuu mukavalta ja pienen lapsen vuolaat välittämisen ja hellyyden osoitukset valavat uskoa omaan jaksamiseen ja pärjäämiseen kovin väsyttävissäkin tilanteissa. (Jalonen 2011: 32.)	Lapsesta saatu energia yksinhuoltajuudessa
85) Yksinhuoltajuuteen liittyvää koettua huonomuudentunnetta kuvasi myös lina, joka opiskelee hoitoalaa ja työskentelee toisinaan iltaisin ja viikonloppuisin opintojen ohessa. (Jalonen 2011: 33.)	Yksinhuoltajan kokemus alemmuudentunne
86) [...] No ehkä työyhteisössä se on esimerkiksi, jos lapsi sairastuu, tai jotenkin niinkun näin, niin mulla ei oo tavallaan sitä vaihtoehtoa, että.. Tai on vaihtoehto, että toinen vanhempi olis välillä lapsen kanssa, kun lapsi on sairaana, mutta lapsen isä ei suostu siihen. [...] (Jalonen 2011: 34.)	Vastuu lapsen tarpeiden täyttämisestä äidillä
87) Kaikilla paitsi Petralla oli useita opiskeluun ja työelämään liittyviä haaveita ja enemmän tai vähemmän selkiytyneitä suunnitelmia, joihin he suhtautuivat optimistisesti tiedostaen oman nuoruutensa, jonka ansioista näkevät elämän tarjoavan heille vielä vaikka minkälaisia mahdollisuuksia. (Jalonen 2011: 35.)	Oman nuoruutensa tiedostaminen tulevaisuuden suunnitelmia tehdessä
88) Kukaan haastatelluista ei kuitenkaan ilmaissut kokevansa yksinhuoltajuuden olevan millään tavalla esteenä heidän tulevaisuuden suunnitelmiansa toteuttamiselle. (Jalonen 2011: 35.)	Positiivinen suhtautuminen tulevaisuuteen yksinhuoltajana
89) Sanna on miettinyt sitä, miksi häneen ja hänen lapseensa on suhtauduttu eri tavalla kuin muihin ja toteaa, että kaikki johtuu siitä, että muut tietävät hänen olevan vähävarainen yksinhuoltaja. (Jalonen 2011: 39.)	Yhteisön negatiivinen suhtautuminen yksinhuoltajuuteen
90) Kolme viidestä kuvasi omat vanhempansa tai toisen heistä merkittävänä tuen ja avun antajina. (Jalonen 2011: 44.)	Vanhemmat merkittävänä tuen ja avun lähteenä
91) lina kertoi kokevansa ristiriitaisia paineita ja odotuksia liittyen opiskeluun, työssäkäyntiin ja lapsenhoitoon niin sukulaisten kuin viranomais-tenkin taholta. (Jalonen 2011: 50-51.)	Perheen ja yhteiskunnan asettamat paineet nuorelle äidille
92) ”Jos sulla ei ole sitä toista siinä, niin ei sua kauheen tosissaan oteta ja varsinkin jos sulla on vähänkin, niinkun se synnytyksen jälkeinen masennus, et vaik se olis kuin lievä, niin ei todellakaan..” (Jalonen 2011: 53)	Terveystieteen ammattilaisten negatiivinen suhtautuminen yksinhuoltajäteihin
93) Kaikilla haastattelemillani nuorilla yksinhuoltajajäideillä oli kuitenkin ystäväpiirissä useita yksinhuoltajia ja suurin osa oli itse kasvanut yksinhuoltajaperheessä, mikä tarjoaa sekä merkittävää vertaistukea että lievittää tarvetta selittää tilannetta läheisille. (Jalonen 2011: 56.)	Vertaistuki merkityksellisenä tuen lähteenä

Aineiston analyysi

Yläluokat	Alaluokat	Pelkistetyt tutkimustulokset
Äidin oma suhtautuminen vanhemmuuteen ja tulevaisuus	Nuoren oma suhtautuminen äitiyteen suhtautuminen	1)Positiivinen asenne äitiyttä kohtaan 7)Äitiyden positiivinen vaikutus nuoreen 5)Arvostus äitiyttä kohtaan 13)Positiivinen kokemus äitiydestä 14)Vanhemmuuden positiiviset vaikutukset nuoreen 15)Äitiyden näkeminen palkitsevana 18)Äitiyden positiiviset vaikutukset itsetuntoon ja asemaan 79)Äitiyden näkeminen palkitsevana
	Äidin ja lapsen suhde	67)Äidin ja lapsen välinen side 84)Lapsesta saatu energia yksinhuoltajuudessa 66)Lapset motivaation lähteenä 69)Lapsen positiivinen vaikutus äidin itsetuntoon 2)Vauvan tulon positiivinen vaikutus äitiin 8)Äidin ja vauvan välinen kiintymyssuhde 9)Lapsen positiiviset vaikutukset äitiin 10)Lapsen vaikutus elämään positiivisesti
	Uusi rooli vanhempana	46)Uuden roolin tuoman vastuun pakeneminen 45)Tasapainoilu kahden roolin välillä 50)Hämmennys uudessa roolissa
	Nuori äitiys ei esteenä uran luomiselle myöhemmin	87)Oman nuoruutensa tiedostaminen tulevaisuuden suunnitelmia tehdessä 3)Teiniäitiys ei esteenä uran luomiselle myöhemmin 27)Teiniäitiys ei esteenä uran luomiselle myöhemmin 4)Teiniäitiys ei tarkoittanut elämän päättymistä 12)Äitiys ei pilannut nuoren elämää
	Suhtautuminen tulevaisuuteen	88)Positiivinen suhtautuminen tulevaisuuteen yksinhuoltajana 39)Teiniäitiyden näkeminen positiivisena tulevaisuuden suhteen 16)Positiivinen asenne tulevaisuuteen

	Tulevaisuuden suunnitelmien luominen ja toteuttaminen	26)Kirkkaat tulevaisuudensuunnitelmat 42)Selkeät tulevaisuudensuunnitelmat 11)Konkreettisten urasuunnitelmien toteuttaminen 80)Tulevaisuuden suunnitelmat 6)Suunnitelmien tekeminen uran edistämiseksi 16)Tulevaisuuden suunnitelmien luominen
Lapsen isän läsnäolo vanhemmuudessa	Lapsen isän tuen ja avun puute vanhemmuudessa	36)Lapsen isän riittämätön apu lastenhoidossa 38)Lapsen isän tuki usein satunnaista ja isän ehdoilla 76)Lapsen isän avun puute 37)Lapsen isän merkityksellisen tuen puuttuminen 60)Isän haluttomuus auttaa lapsen hoidossa
	Lapsen isän osallistumattomuus lapsen elämään	73)Lapsen isän osallistumattomuus lapsen elämään 59)Lapsen isän osallistuminen vaihteli suuresti 72)Lapsen elämään osallistumisen vaihtelevuus lasten isillä
	Isän oman vanhemmuuden tukeminen	28)Isän tukeminen vanhemmuudessa usein heikkoa
	Äidin vastuu yksin lapsesta	44)Lapsen isä ei jakamassa vastuuta lapsen hoidosta 35)Vastuu lapsesta yksin äidillä 86)Vastuu lapsen tarpeiden täyttämisestä äidillä 82)Vastuu lapsesta yksinhuoltajuudessa 62)Vaikeudet koulun ja lastenhoidon yhdistämisessä
	Kumppanin läsnäolo	30)Kumppanin läsnäolo osalla äideistä 17)Suurin osa nuorista äideistä ei parisuhteessa lapsen isän kanssa 24)Parisuhde lapsen isän kanssa muutamilla
Perheen apu ja tuki lapsen elämässä	Perheen merkityksellinen tuki	68)Perhe merkittävänä tuen lähteenä 19)Perheen vahva tuki vanhemmuudessa 29)Perheen tuki edistämässä positiivista kokemusta äitiydestä 32)Perheenjäsenien tuki 36) merkittävänä avun lähteenä 90)Vanhemmat merkittävänä tuen ja avun lähteenä
	Nuoren odotukset perheenjäsenten avusta	34)Odotukset perheenjäsenten tarjoamasta tuesta

3 (4)

	Nuoren oman äidin merkitys vanhemmuuteen kasvussa	70)Oma äiti merkittävimpänä tuen lähteenä 20)Oma äiti merkittävänä tuen antajana 22)Oman äidin läsnäolo teiniäidin tukena 43)Oman äidin tuen positiivinen vaikutus vanhemmuuteen 50)Oman äidin rooli nuoren oman kasvun tukijana 71)Nuoren läheinen suhde omaan äitiin 23)Läheisempi suhde omaan äitiin 46)Omaan äitiin turvautuminen lapsen hoidossa 29)Läheinen suhde omaan äitiin
	Perheen antaman tuen riittämättömyys nuoren vanhemmuuteen kasvussa	Perheen tarjoaman tuen riittämättömyys 35)Perheen antaman tuen epävarmuus 33)Perheen antaman tuen vaihtelevuus 75)Perheen antaman tuen jakautuminen
Terveystuon ammattilaisten antama ohjaus ja tieto	Tiedonpuute vanhemmuudessa	25)Tiedonpuute synnytykseen ja lapsen liittyen 47)Tiedon puute vauvan hoidossa 48)Hoitajien apu ja tuki vauvan hoidossa 58)Tuen ja tiedon tarve vanhemmuudessa
	Ohjauksen tarve vanhemmuudessa	56)Ohjauksen ja tuen tarve hoitajilta vanhemmuuteen kasvussa 55)Nuorten tarve saada ohjausta 51)Ohjaus tuen löytämisessä 52)Kasvattajien ja terveydenhuollon ammattilaisten ymmärrys ja ohjaus nuorten huolissa 64)Luotettavan ammattilaisen saatavuus
	Emotionaalisen tuen tarve	55)Voimavarojen löytäminen uudessa tilanteessa 54)Nuoren tarve saada rohkaisua 74)Kuuntelijan tarve pulmissa 65)Emotionaalisen tuen tarve aikuiselta 61)Emotionaalisen tuen tarve vanhemmuudessa 85)Yksinhuoltajan kokemus alemmuudentunne
Vertaistuki ja ystävyysuhteet nuoren elämässä	Vertaistuki merkittävänä tuen lähteenä	53)Vertaistuen tarve vanhemmuuteen kasvussa 63)Vertaistuen tärkeys 54)Vertaistuen tärkeys vanhemmuuteen kasvussa 83)Vertaistuen merkitys yksinhuoltajuudessa 77)Vertaistukiryhmät vanhemmuuden tukena 93)Vertaistuki merkityksellisenä tuen lähteenä

4 (4)

		57)Vertaistukiryhmät ovat tärkeitä uusien ystävyysuhteiden luomisessa
	Vertaistuen puuttuminen nuorella äitiydessä	41)Vertaistuen puuttuminen 49)Vertaistuen puuttuminen
	Nuoren äitiyden vaikutukset ystävyysuhteisiin	32)1Ystävät harvemmin merkittävän tuen lähteenä 40)Ystävien tuen puuttuminen 78)Ystävien katoaminen äidiksi tultua 49)Ystävyysuhteiden päättyminen äidiksi tultua
Yhteiskunnan, yhteisöjen ja perheen suhtautuminen teiniäitiyteen	Perheen suhtautuminen nuoriin äiteihin	91)Perheen ja yhteiskunnan asettamat paineet nuorelle äidille 7)Perheen ristiriitainen suhtautuminen vanhemmuuteen 39)Vanhempien huono suhtautuminen nuoren äitiyteen
	Yhteisön ja yhteiskunnan suhtautuminen nuoriin äiteihin	89)Yhteisön negatiivinen suhtautuminen yksinhuoltajuuteen 21)Yhteisön suhtautuminen teiniäitiyteen 31)Yhteiskunnan negatiivinen suhtautuminen nuoriin äiteihin
	Terveystieteiden ammattilaisten suhtautuminen nuoriin yksinhuoltajaäiteihin	81)Terveystieteiden ammattilaisten negatiivinen suhtautuminen yksinhuoltajaäiteihin 92)Terveystieteiden ammattilaisten negatiivinen suhtautuminen nuoriin yksinhuoltajaäiteihin